

Universiteit Utrecht

Hulp aan zwerfdieren; Bezint eer gij begint?

(Veterinaire) zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar: wie bepaalt en wie betaalt?

P.C.J. van Ginderen

Universiteit Utrecht

Hulp aan zwerfdieren; Bezint eer gij begint?

*(Veterinaire) zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke)
eigenaar: wie bepaalt en wie betaalt?*

Auteur
Opdrachtgever
Begeleider
Datum
Plaats
Studiejaar

Patricia C.J. van Ginderen
Universiteit Utrecht, Faculteit Diergeneeskunde
Mw. I.E. Boissevain
Vrijdag 18 november 2011
Tilburg
2011-2012

Voorwoord

In het vijfde studiejaar van de opleiding Diergeneeskunde aan de Universiteit Utrecht dient een onderzoek te worden uitgevoerd, dat een periode van drie maanden dient te beslaan. Om deze periode voor mij zo leuk mogelijk te maken, besloot ik al snel voor het onderwijsgebied 'Diergeneeskunde en Samenleving' te kiezen omdat de lessen in het vierde studiejaar mij erg bevielen en, aangezien ik het studiepad Landbouwhuisdieren heb gekozen, het onderwijsgebied naar alle waarschijnlijkheid in de rest van de studie niet meer terug zal komen. Tijdens deze lessen werden de onderwerpen 'ethiek' en 'wetgeving rondom de diergeneeskunde' behandeld.

Na een eerste contact met mevrouw I.E. Boissevain werd duidelijk dat we een onderzoek wilden doen met dieren (in nood) zonder (mogelijke) eigenaar als hoofdonderwerp. Na een brainstormsessie kwam naar voren dat dit onderwerp nog vele vraagtekens kent vanuit de praktijk en tevens in minimale mate in de studie verweven is.

De bedoeling is geweest om een rapportage te schrijven waarin inzicht wordt gegeven in de wettelijke regelingen en de daarop aansluitende praktijkregelingen binnen een praktijk binnen verschillende gemeenten, en dan met name de financiële tegemoetkomingen voor toepassing van veterinaire zorg door een dierenarts c.q. praktijk binnen verschillende gemeenten vastgesteld is en welke knelpunten worden ervaren door dierenartsen c.q. dierenartsenpraktijken.

Voor u ligt het resultaat van het bovenstaande. Naar mijn mening een mooie afsluiting van een geslaagde onderzoeksperiode, waarin ik persoonlijk heel wat wijzer ben geworden. Wellicht dat de rapportage een handleiding kan vormen voor overheden, andere betrokkenen en natuurlijk toekomstige dierenartsen, aangezien in de studie Diergeneeskunde aan de faculteit van de Universiteit Utrecht weinig aandacht besteed wordt aan dit onderwerp. Dit alles uiteraard met het doel dat de rapportage tot denken aanzet met betrekking tot de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, waarna het, hopelijk, niet bij denken alleen blijft. Binnen Nederland is dit onderwerp namelijk zeker nog niet optimaal uitgewerkt.

Uiteraard wil ik mijn begeleider, mevrouw I.E. Boissevain, bedanken voor het bieden van de mogelijkheid dit onderzoek te doen en haar 'vinger in de pap' gedurende het gehele proces. Niet alleen bleef ik daardoor gefocust, ook heeft dat zeker een groot deel bijgedragen aan wat deze rapportage nu is.

Daarnaast wil ik de medewerkers van gemeenten, dierenartsenpraktijken en dierenambulances bedanken voor de tijd die een deel van hen nam om mijn vragen te beantwoorden en de eventuele discussie met mij aan te gaan. Met nadruk op 'een deel', aangezien een nevenconclusie, gebleken uit dit onderzoek, is dat instanties voor de burger niet altijd even klantvriendelijk zijn en bereid zijn de burger te woord te staan.

Tilburg, vrijdag 18 november 2011

P.C.J. van Ginderen

Samenvatting

Het verstrekken van veterinaire zorg door de dierenarts aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar roept vragen op. Het wettelijk kader geeft een handvat, maar het eigen initiatief van de dierenarts blijft een grote rol spelen in het maken van keuzes rondom en uitvoering van deze veterinaire zorg. In deze rapportage wordt daarom antwoord gegeven op de vraag;

‘Wat is er wettelijk geregeld met betrekking tot de aan dierenartsen c.q. dierenartsenpraktijken aangeboden dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar te verstrekken veterinaire zorg, op welke wijze wordt hieraan uitvoering gegeven in de praktijk van opvang, dierenambulance en dierenarts en wie voorziet in de kosten voor de toepassing van deze veterinaire zorg?’.

Er zijn verschillende wettelijke regelingen opgesteld met betrekking tot dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, zoals in het Burgerlijk Wetboek (BW), de Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren (GWD), de Flora- en faunawet (Ffw), de Wet op de Dierenbescherming (WDB), de Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde (WUD) en het Honden- & Kattenbesluit. Daarnaast speelt de Code voor de Dierenarts een rol, niet als wettelijke regeling maar wel als aanvulling op het wettelijk kader. Al deze wetten en regelingen trachten te handelen in het belang van het dier (in nood), maar spreken elkaar ook tegen. Zo heeft volgens de GWD een ieder de plicht zorg te dragen voor een dier in nood, maar mogen wilde dieren volgens de Ffw niet gestoord worden in de eigen leefomgeving, laat staan worden opgejaagd en gevangen.

Wanneer wordt gezocht naar jurisprudentie met betrekking tot dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, worden alleen casus gevonden gerelateerd aan de financiële vergoeding bij hulp aan dieren in nood (zonder mogelijke eigenaar) en kwesties rondom het handelen van de dierenarts. Jurisprudentie met betrekking tot artikel 36 lid 3 GWD is helaas niet of nauwelijks vindbaar.

Binnen de praktijk zijn meerdere instanties te noemen die zich bezig houden met de zorg voor en opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Enkele instanties die naast de dierenartsenpraktijk een rol spelen zijn de Dierenbescherming, de dierenambulance, dierenopvangcentra en het Veterinair Steunfonds. Al deze organisaties functioneren voor een groot deel los van elkaar, aangezien ze (nog) niet (altijd) aan elkaar zijn gekoppeld. Ook het functioneren van een instantie per gemeente kan verschillen. Daar waar de ene Dierenbeschermingsafdeling nauw samenwerkt met een gemeente in de ene regio, opereert deze in een andere regio als geheel zelfstandige instantie.

Om een beeld te krijgen van de manier waarop in de praktijk omgegaan wordt met (wetgeving rondom) de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, zijn diepte-interviews gehouden met gemeenten, dierenartsenpraktijken en dierenambulances.

Opvallend hierbij was dat tussen de ondervraagde gemeenten slechts één gemeente zich in positieve zin niet hield aan de termijn van twee weken. De overige gemeenten lijken uitsluitend de wet te volgen en geen extra eisen te stellen aan de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke eigenaar). Evenmin spelen zij een actieve rol spelen bij het vinden van een eigenaar bij een dier.

Met betrekking tot de dierenartsenpraktijken kwam naar voren dat bij 37,5 procent van de ondervraagde praktijken uitsluitend de dierenarts beslist wat er met het dier dient te gebeuren, ruim 33 procent zelf in de gemaakte kosten voorziet wanneer zich geen eigenaar meldt, maar

slechts 20 procent dit als te verbeteren punt ervaart. Bij de dierenambulances voorziet iets minder dan de helft van de van deze instellingen zelf in de gemaakte kosten als er eigenaar wordt gevonden. Bij de overige instellingen wordt een financiële vergoeding verstrekt door de gemeente ofwel een instantie waarmee de dierenambulance samenwerkt. Aandachtspunten vanuit deze instellingen richten zich ook minimaal op de verstrekte financiële vergoeding, maar meer op het nu gevoerde beleid binnen Nederland met betrekking tot onder andere het chippen van dieren.

Naar aanleiding van het in de rapportage weergegeven beeld met betrekking tot het gevoerde beleid rondom dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar zijn her en der nog wat kanttekeningen te plaatsen. Zo zijn er binnen de wet tegenstrijdigheden en onduidelijkheden aangetroffen, waarbij niet gedefinieerde termen een rol spelen. Ook is er erg veel onduidelijkheid met betrekking tot de hulp aan levende wilde versus dode wilde dieren. Daarnaast komt de niet voldoende financiële compensatie verstrekt door gemeenten aan bod, waarbij ook de rol van de maatschappij niet ongemoeid blijft en de termijn van twee weken discussie oproept.

Binnen Nederland zijn vele organisaties aanwezig, waarbinnen geen overkoepelend orgaan bestaat om een algemeen beleid te kunnen voeren op het gebied van verlenen van zorg aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Daarnaast blijft de vraag bestaan of de opvang van deze dieren en de niet compenserende vergoeding hierbij wel als probleem ervaren wordt binnen de dierenartsenpraktijk.

Daar waar het vermoeden lag dat de financiële tegemoetkoming bij hulp aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar een punt van discussie zou zijn, blijkt dat dit niet in dusdanige mate een rol speelt binnen de dierenartsenpraktijk dan verwacht. Juist het niet kunnen traceren van de eigenaar van het dier door het niet verplicht stellen van het koppelen van een dier aan een dierregistratienummer en het niet optimaal functioneren van de administratie achter de dierregistratienummers zijn onderwerpen die wel als probleem worden gezien. Hierbij wordt ook het optimaliseren van het beleid genoemd, zodat meer duidelijkheid ontstaat omtrent de functies die alle instanties die zich inzetten voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, vervullen.

Het opzetten van een overkoepelende organisatie kan als aanbeveling worden gezien. Deze organisatie zou zich dan moeten inzetten voor een duidelijker en eenduidiger beleid, waarin concreet is welk standpunt de vele organisaties die zich bezig houden met de zorg voor dieren (in nood zonder mogelijke eigenaar) gezamenlijk innemen en welke individuele rol zij daarin hebben. Er kan hierdoor een duidelijkere eis aan gemeenten worden gesteld, waardoor het huidige beleid verbeterd kan worden.

Tevens verdient het de aanbeveling het identificatiebeleid van dieren binnen Nederland aan te pakken, zodat eigenaren gemakkelijker verantwoordelijk gesteld kunnen worden voor hun dier.

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
1. Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Probleemstelling en deelvragen	8
1.3 Materiaal & Methoden	9
2 Wettelijk vastgestelde regelingen	10
2.1 Wetten	10
2.1.1 Burgerlijk Wetboek	10
2.1.2 Gezondheid- en welzijnswet voor dieren	11
2.1.3 Flora- en faunawet	12
2.1.4 Wet op de Dierenbescherming	12
2.1.5 Wet op de uitoefening van de Diergeneeskunde	13
2.1.6 Honden- en kattenbesluit	13
2.1.7 Code voor de Dierenarts	14
2.1.8 Deelconclusie	15
2.2 Jurisprudentie	15
2.2.1 Opvang van een beestenboel	16
2.2.2 Hulp aan een gewonde duif	16
2.2.3 Magere, oude kat	16
2.2.4 Kitten met niesziekte	17
2.2.5 Behandeling van een wilde zwervkat	17
2.2.6 Deelconclusie	17
2.3 De uitvoering van het beleid in de praktijk	18
2.3.1 De Dierenbescherming	18
2.3.2 De dierenambulance	19
2.3.3 Het dierenopvangcentrum	19
2.3.4 Veterinair Steunfonds	20
2.3.5 Deelconclusie	20
2.4 Conclusie	20

3	<i>De praktijk</i>	22
3.1	<i>Resultaten diepte-interviews</i>	22
3.1.1	<i>Diepte-interviews met gemeenten</i>	22
3.1.2	<i>Diepte-interviews met dierenartsenpraktijken</i>	24
3.1.3	<i>Diepte-interviews met dierenambulances</i>	26
3.2	<i>Schets van een algemeen beeld</i>	29
3.3	<i>Meningen vanuit een andere invalshoek</i>	30
3.3.1	<i>Handhaven van de termijn van twee weken opvang</i>	30
3.3.2	<i>Wilde dieren versus huisdieren</i>	30
3.3.3	<i>Een algemeen beleid binnen Nederland</i>	31
3.3.4	<i>Gestelde doelen voor de toekomst aanpassen naar bruikbaarheid</i>	31
4	<i>Discussie</i>	32
4.1	<i>Tegenstrijdigheden binnen de wet- en regelgeving</i>	32
4.2	<i>Levende (wilde) versus dode dieren</i>	32
4.3	<i>Financiële maatregelen</i>	33
4.4	<i>Opvangtermijn van twee weken</i>	33
4.5	<i>Invloed van de maatschappij</i>	33
4.6	<i>Organisaties binnen Nederland</i>	33
4.7	<i>Is er sprake van een probleem?</i>	34
5	<i>Conclusie en aanbevelingen</i>	35
5.1	<i>Conclusie</i>	35
5.2	<i>Aanbevelingen</i>	36
	<i>Bronvermelding</i>	37
	<i>Wetgeving</i>	37
	<i>Jurisprudentie</i>	37
	<i>Literatuur</i>	37
	<i>Websites</i>	37
	<i>Bijlage 1 Geïnterviewde instanties per provincie</i>	38
	<i>Bijlage 2 Gestelde vragen bij diepte-interviews</i>	50
	<i>Bijlage 3 Topic online forum 'LinkedIn'</i>	51
	<i>Bijlage 4 Topic online forum 'Vets4Vets'</i>	54

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

In de wet, zoals de Wet op Uitoefening Diergeneeskunde (WUD), de Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren (GWD), de Flora- en faunawet (Ffw) en de Diergeneesmiddelenwet (Dgw), maar ook in verschillende privaatrechtelijke bepalingen en de Code voor de Dierenarts zijn verschillende regels vastgelegd voor het handelen door een dierenarts. De dierenarts blijft hierbij de eigen keuzes behouden. Wanneer de dierenarts een dier met een op dat moment aanwijsbare eigenaar aangeboden krijgt, lijkt dit geen probleem. Daar waar de dierenarts eigen verantwoordelijkheid dient te tonen en keuzes met betrekking tot de zorg dient te maken, is er een eigenaar aanwezig om deze keuzes mee te kunnen overleggen en uiteindelijke beslissingen aan over te laten. Tevens voorziet deze eigenaar ook in de financiële middelen om veterinaire ingrepen te bekostigen.

Wanneer de dierenarts een dier aangeboden krijgt zonder een op dat moment mogelijk aanwijsbare eigenaar, verandert de situatie. De Code voor de Dierenarts en de WUD stellen de dierenarts verplicht de nodige zorg aan dit dier te verlenen. Het wettelijk kader geeft de dierenarts hierin een handvat, maar het eigen initiatief van de dierenarts speelt een grote rol in het maken van keuzes omdat overleg met de eigenaar niet mogelijk is. Tegelijk wordt dit initiatief begrensd door regelgeving. Daarnaast speelt de financiële kant een rol, omdat niet duidelijk vastgesteld lijkt te zijn wie opdraait voor de door de dierenarts gemaakte kosten. Middels dit onderzoek wil ik graag meer duidelijkheid zien te krijgen over deze punten.

1.2 Probleemstelling en deelvragen

Om het probleem, zoals gesteld in paragraaf 1.1 *Aanleiding*, te kunnen beantwoorden is een hoofdvraag opgesteld, welke leidend is voor deze rapportage. Deze hoofdvraag luidt als volgt;

Wat is er wettelijk geregeld met betrekking tot de aan dierenartsen c.q. dierenartsenpraktijken aangeboden dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar te verstrekken veterinaire zorg, op welke wijze wordt hier uitvoering aan gegeven in de praktijk van opvang, dierenambulance en dierenarts, en wie voorziet in de kosten voor de toepassing van deze veterinaire zorg?

Om antwoord te vinden op de hoofdvraag, is deze opgesplitst in deelvragen;

- ❖ Wat is op dit moment wettelijk vastgesteld met betrekking tot de veterinaire zorg voor zwerfdieren en wilde dieren?
- ❖ Op welke wijze zijn gemeenten actief met betrekking tot de veterinaire zorg voor zwerfdieren en wilde dieren?
  - Welke regelingen hebben zij zelf opgesteld?
  - Op welke wijze wordt uitvoering van de wet en gemeentelijke regelingen gecontroleerd?

- Op welke wijze wordt voorzien in de kosten?
- ❖ Hoe wordt in de praktijk uitvoering gegeven aan deze regelingen?
  - Hoeveel dieren zonder (mogelijke) eigenaar worden jaarlijks aangeboden aan dierenartsen c.q. dierenartsenpraktijken?
  - Wat voor dieren zijn dit (honden, katten, konijnen, vogels, etc.)?
  - Wie voorziet in de gemaakte kosten?
  - Welke kosten worden niet vergoed? (M.a.w.: schadepost dierenartsen)
  - Welke vragen roepen verschillende casus op bij (onder andere) dierenartsen?
  - Wat dient er volgens dierenartsen te gebeuren om een duidelijkere werkwijze te verkrijgen m.b.t. de uitvoering van veterinaire zorg bij dieren zonder (mogelijke) eigenaar?
- ❖ Wat zijn duidelijke aandachtspunten ter verbetering van de veterinaire zorg bij dieren zonder (mogelijke) eigenaar?

1.3 *Materiaal & Methoden*

De uitvoering van het onderzoek zal verschillende manieren van onderzoek omvatten. Zo is bij onderzoek naar de op dit moment wettelijk vastgestelde regelingen met betrekking tot de veterinaire zorg voor dieren zonder (mogelijke) eigenaar, een deskstudie uitgevoerd. Tevens is gezocht naar jurisprudentie passende bij de gestelde hoofdvraag.

Om erachter te komen op welke wijze verschillende gemeenten actief zijn met betrekking tot de veterinaire zorg voor zwerfdieren en wilde dieren zijn diepte-interviews aan de hand van gestructureerde vragenlijsten gehouden met verschillende gemeenten. Alvorens is een lijst opgesteld met te benaderen gemeenten. Er is onderscheid gemaakt in enkele grote en enkele kleinere ofwel samengevoegde gemeenten. Per provincie is daarom gekozen voor de bij de hoofdstad behorende gemeente en een gemeente met rond de 19.000 inwoners (zie Bijlage 1 *Geïnterviewde instanties per provincie*). Tevens is vooraf een duidelijke vragenlijst opgesteld (zie Bijlage 2 *Gestelde vragen bij diepte-interviews* en Hoofdstuk 3 *De praktijk*), zodat het diepte-interview per gemeente dezelfde informatie oplevert. Ook de inventarisatie van veterinaire zorg voor zwerfdieren in de dierenartsenpraktijk is met behulp van diepte-interviews uitgevoerd aan de hand van vooraf opgestelde gestructureerde vragenlijsten. Hieraan voorafgaand is per gemeente een dierenartsenpraktijk geselecteerd (zie Bijlage 1 *Geïnterviewde instanties per provincie*). Tot slot is per provincie één dierenambulance geselecteerd (zie Bijlage 1 *Geïnterviewde instanties per provincie*), omdat per provincie vaak maar enkele instanties actief zijn die daarbij meerdere gemeenten dienen. Ook bij deze diepte-interviews is gebruik gemaakt van vooraf opgestelde gestructureerde vragenlijsten.

Voor het algemene beeld, dus zonder gestructureerde vragenlijsten, is een discussieoproep geplaatst op twee specifieke internetgroepen voor dierenartsen, te weten Vets4vets en de LinkedIn groep van de KNMvD.

Gedurende het onderzoek zijn ook diverse deskundigen ofwel betrokkenen ontmoet die buiten het officiële onderzoekskader vielen, maar van wie hun ervaringen en meningen wel een nuttige aanvulling vormden.

De rapportage is opgesteld aan de hand van de verkregen resultaten middels de deskstudie en de diepte-interviews, schetst een beeld van de wijze waarop veterinaire zorg voor zwerfdieren op dit moment geregeld is en waar zich problemen aftekenen. Tevens wordt getracht alternatieven aan te dragen voor deze problemen.

2 Wettelijk vastgestelde regelingen

De Code voor de Dierenarts stelt dat ‘voor het ethisch handelen en dierwelzijn het wettelijk kader een minimum vormt’ en dat ‘dierenartsen zich voortdurend dienen te oriënteren op het door die wettelijke regels aangegeven kader, maar daarnaast wel een eigen verantwoordelijkheid behouden’¹.

In dit hoofdstuk worden de wettelijke regelingen met betrekking tot dieren (in nood) zonder (mogelijke) eigenaar aangehaald, waarbij begonnen wordt met de uitleg van de inhoud van de wettelijke regelingen die bij dit onderwerp betrokken zijn. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de jurisprudentie en de uitvoering van het beleid.

2.1 Wetten

2.1.1 Burgerlijk Wetboek

In Boek drie van het Burgerlijk Wetboek (BW) halen artikel twee en drie van lid twee aan dat zaken voor menselijke beheersing vatbare stoffelijke objecten zijn en roerende zaken alle zaken zijn die niet onroerend zijn.

Boek vijf van het BW beschrijft het eigendom van roerende zaken, waarbij in artikel vier duidelijk wordt dat wanneer men een aan niemand toebehorende roerende zaak in het bezit neemt, deze persoon hiervan het eigendom verkrijgt. Artikel vijf borduurt hierop voort door te stellen dat wanneer men zich dan ontfermt over een vondst, men er melding van moet maken, waarbij ook beschreven dient te worden waar het gevonden is. Hierbij kan de vinder de zaak in bewaring geven bij een gemeente, maar wanneer dit niet gebeurt is deze persoon verplicht zelf voor bewaring en onderhoud te zorgen.

Vervolgens wordt in artikel acht toegelicht dat wanneer een aan de gemeente in bewaring gegeven zaak niet langer in bewaring kan houden, om welk nadeel dan ook, de burgemeester bevoegd is haar te verkopen. Als de zaak zich dan niet voor de verkoop leent, mag de burgemeester deze zaak overdragen aan een derde of vernietigen. Als het hierbij een gevonden dier betreft, is de burgemeester twee weken na vinden en in bewaring nemen van het dier bevoegd het (mits mogelijk) tegen betaling van een koopprijs het dier aan een derde in eigendom over te dragen. Als daar geen mogelijkheid toe is, is de burgemeester ook bevoegd het dier af te maken. Mocht het dier hierbij in die tijd van twee weken alleen met onevenredig hoge kosten kunnen worden bewaard of als afmaken om geneeskundige redenen vereist is, hoeft de termijn van twee weken niet gehandhaafd te worden.

Artikel tien omschrijft dat degene die de zaak opeist als zijne zijnde, verplicht is de kosten van bewaring, onderhoud en opsporing van de eigenaar te vergoeden. De gemeente of vinder is hierbij bevoegd de afgifte van de zaak uit te stellen totdat de betaling gedaan is.

In Boek zes van het BW wordt onder andere toelichting gegeven op het begrip ‘zaakwaarneming’, waarmee volgens het artikel 198 het zich willens en wetens en op redelijke

---

¹ KNMvD, Code voor de Dierenarts, Maart 2010, p.3

grond inlaten met de behartiging van eens anders belang, zonder de bevoegdheid daartoe aan een rechtshandeling of een elders in de wet geregelde rechtsverhouding te ontlenen, bedoeld wordt.

Artikel 200 borduurt daarop voort door aan te geven dat de belanghebbende, voor zover zijn belang naar behoren is behartigd, gehouden is de zaakwaarnemer de schade te vergoeden die deze als gevolg van de waarneming heeft geleden.

Verder geeft artikel 201 aan dat een zaakwaarnemer bevoegd is rechtshandelingen te verrichten in naam van de belanghebbende, voor zover diens belang daardoor naar behoren wordt behartigd.

Uit het bovenstaande kan worden geconcludeerd dat dieren volgens de wet gezien worden als roerende zaken. Wanneer iemand zich ontfemt over een roerende zaak, is hij of zij verplicht hier melding van te doen bij de gemeente, maar niet verplicht het dier af te staan. Wanneer de zaak, ofwel het dier, toch in bewaring wordt gegeven bij de gemeente heeft deze, of eigenlijk de burgemeester, de plicht twee weken zorg te dragen voor het dier, waarbij enkele uitzonderingen in het BW genoemd worden. Deze zorgplicht wordt in de praktijk niet door de burgemeester vervuld, maar is vanuit de gemeente overgedragen aan andere instanties. Hierop wordt verder ingegaan in paragraaf 2.3 *De uitvoering van het beleid in de praktijk*. Na twee weken houdt de zorgplicht op en mag het dier worden verkocht of, indien daar geen mogelijkheid toe is, afgemaakt. Wanneer het dier echter opgeëist wordt door een eigenaar, is deze verplicht de gemaakte kosten te vergoeden.

Opvallend is dat de term ‘roerende zaken’ niet gedefinieerd wordt, waardoor er vanuit gegaan mag worden dat het bovenstaande geldt voor alle diersoorten, met uitzondering van de in het wild levende dieren.

2.1.2 *Gezondheid- en welzijnswet voor dieren*

In de Gezondheid- en welzijnswet voor dieren (GWD) wordt de intrinsieke waarde van het individuele dier als uitgangspunt gehanteerd. Dit begrip wordt omschreven als ‘het toekennen van een eigen waarde aan het dier, onafhankelijk van de mens, waarbij het dier niet meer automatisch ondergeschikt is aan de belangen van de mens’.

De GWD bevat vele regelingen met betrekking tot diergezondheid en welzijn. Dit onderzoek gaat specifiek over dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. In lid drie van artikel 36 van de GWD wordt gesteld dat een ieder verplicht is hulpbehoevende dieren de nodige zorg te verlenen. Daarnaast geeft artikel 37 weer dat het verboden is als houder van een dier het dier de nodige verzorging te onthouden.

Kortom, volgens de GWD is iedereen verplicht dieren in nood te helpen, of het nu een burger of dierenarts betreft. Daarnaast is de houder van het dier, dus de eigenaar ofwel degene die de ‘zaak’ waarneemt, zoals een dierenarts of (medewerker van een) dierenasiel, verplicht de benodigde zorg te verstrekken.

2.1.3 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet richt zich op niet-gehouden dieren. Artikel twee van de Flora- en faunawet (Ffw) schrijft voor dat een ieder voldoende zorg in acht dient te nemen voor de in het wild levende dieren en planten, als mede voor hun directe leefomgeving. Lid twee van dit artikel verduidelijkt de hierin gebruikte term ‘zorg’, door toe te lichten dat dit in ieder geval inhoudt dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterwege te laten voor zover dat in redelijkheid kan worden gevergd. Ook stelt dit lid dat wanneer maatregelen genomen kunnen worden om nadelige gevolgen voor flora en fauna te voorkomen, eenieder verplicht is deze toe te passen en wanneer de gevolgen niet voorkomen kunnen worden, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt dienen te worden.

Paragraaf twee van hoofdstuk drie gaat in op de algemene verbodsbepalingen betreffende dieren in hun natuurlijke omgeving. Artikel negen stelt dat het verboden is dieren, toebehorende tot een beschermde inheemse diersoort, te doden, te verwonden, te vangen, te bemachtigen of met het oog daarop te sporen. Tevens is het volgens artikel tien verboden dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten en verbied artikel elf nesten, holen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfsplaatsen van de eerder genoemde categorie dieren te beschadigen, te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren.

Vrij vertaald wil het bovenstaande zeggen dat iedereen dient te zorgen voor de in het wild levende dieren en planten, maar hierbij de natuur niet mag verstoren. De term zorg wordt hierbij niet gedefinieerd. Verder wordt onder andere gesteld dat het verboden is dieren te vangen. Echter, de Ffw geeft geen verdere opties om dit te omzeilen wanneer toch zorg verleend dient te worden aan een dier wat niet makkelijk bereikbaar is. Tot slot is niet duidelijk wat bedoeld wordt met de ‘in het wild levende’ dieren. Volgens de publicatie “Wild op Weg – Aanrijdingen met wild, wie is verantwoordelijk en wie betaalt de prijs?” van Booms, T., Plambeek, E., De Vries, M. en Van Waas, S.² is er binnen de term ‘wild’ onderscheid te maken in dieren welke in iemands bezit zijn, dieren welke volledige vrijheid hebben en dieren die in een ‘aanwijsbaar gebied’ leven. De Ffw is echter niet duidelijk met betrekking tot welke groep of groepen deze wet nu juist aanspreekt.

2.1.4 Wet op de Dierenbescherming

Hoofdstuk één van de Wet op de Dierenbescherming (WDB) gaat met betrekking tot artikel twee en drie in op het enkel mogen houden van een inrichting waar dieren tentoongesteld, afgericht of voor verkoop voorradig gehouden mogen worden, wanneer hiervoor een vergunning verstrekt is. Artikel vier omschrijft dat door de Minister van Justitie aangewezen ambtenaren van de rijks- en gemeentepolitie bevoegd zijn honden en katten op te vangen, die tussen zonsondergang en zonsopgang elders dan op het erf van de eigenaar of houder zonder toezicht worden aangetroffen. Lid drie van dit artikel vermeldt tevens dat het na dit opvangen verplicht is dit te melden aan de eigenaar of houder en daarbij de eigenaar of houder van deze dieren weer verplicht is het dier, indien nog in leven, binnen twee weken na de datum van het bericht op te halen of te doen ophalen.

---

² Booms, T., Plambeek, E., De Vries, M., Van Waas, S., december 2008, *Wild op Weg – Aanrijdingen met wild, wie is verantwoordelijk en wie betaalt de prijs?*, p. 6, Utrecht: Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht

De WDB legt geen verplichtingen op aan de burger met betrekking tot het vangen van wilde en/of loslopende dieren, maar omschrijft bevoegdheden voor politieambtenaren. Zo zijn enkel ambtenaren bevoegd honden en katten op te vangen, maar er wordt niet ingegaan op andere mogelijke huisdieren, zoals knaagdieren, konijnen en vogels.

2.1.5 Wet op de uitoefening van de Diergeneeskunde

Hoofdstuk drie van de Wet op de uitoefening van de Diergeneeskunde (WUD) gaat over tuchtrechtspraak, waarbij titel één ingaat op mogelijke tuchtvergrijpen en maatregelen hierop. Volgens artikel 14 kunnen maatregelen worden toegepast wanneer een dierenarts door enig handelen of nalaten tekort schiet in de zorg die hij of zij verleent of behoort te verlenen opzichte van één of meerdere dieren met betrekking tot welke de hulp van de dierenarts is ingeroepen. Ook kunnen maatregelen worden toegepast wanneer een dierenarts te kort schiet in hetgeen verwacht mag worden van een beoefenaar van de diergeneeskunde, waardoor voor de gezondheidszorg voor dieren ernstige schade kan ontstaan.

Artikel 15 geeft daarbij aan dat het bovenstaande ook geldt voor paraveterinair, dierverloskundigen of castrateurs.

Wanneer een dierenarts, paraveterinair, dierverloskundige of castrateur niet voldoet aan de zorgplicht krachtens artikel 14 of 15 van de WUD, is de eigenaar van het dier, ofwel een speciale klachtambtenaar gerechtigd om een klacht in te dienen ter toetsing door het Veterinair Tuchtcollege. Naar aanleiding van de klacht kan het Veterinair Tuchtcollege verschillende maatregelen opleggen aan de dierenarts of paraveterinair. Deze staan vermeld in artikel 16. Het betreft hier een waarschuwing, berisping, geldboete van bepaalde categorieën in het Wetboek van Strafrecht, een gehele of gedeeltelijke schorsing of een gehele of gedeeltelijke ontzegging aan het beroep dat de betreffende persoon uitvoert.

De WUD is alleen van toepassing op dierenartsen en andere diergeneeskundige beroepen. De WUD legt hierbij een zorgplicht op ten aanzien van het dier en een hulpplicht ten behoeve van dieren in nood, ongeacht of het dier een eigenaar heeft of niet. Wordt niet voldaan aan deze zorgplicht en/of hulpplicht, dan omschrijft de wet mogelijk te treffen maatregelen.

2.1.6 Honden- en kattenbesluit

Paragraaf zes van het honden- en kattenbesluit stelt artikel 20 dat binnen vijf werkdagen na ontvangst van een hond of kat in een bedrijfsinrichting of asiel, voor zover dat nog niet is gedaan, de hond of kat voorzien dient te worden van een uniek, door het rijk verstrekt, identificatienummer. Dit kan door middel van een tatoeage op de binnenkant van het oor of transponder in het midden van de linker zijkant van de hals of dorsaal tussen de schouderbladen. Dit identificatienummer wordt enkel verstrekt aan bedrijfsinrichtingen of asielen die bij het rijk geregistreerd staan.

Artikel 21 omschrijft dat binnen vijf werkdagen na ontvangst van een hond of kat in een bedrijfsinrichting of asiel een hond ingeënt dient te worden tegen parvovirusinfectie en hondenziekte (ziekte van Carré) en de kat tegen kattenziekte (infectieuze gastro-enteritis) en niesziekte. Is bij aankomst van het dier bij het asiel aannemelijk dat deze niet geënt is tegen één van deze ziekten, dan dient het dier in een quarantainruimte geplaatst te worden tot minimaal

zeven dagen nadat de inentingen hebben plaatsgevonden. Hierbij mag de hond of kat het asiel niet verlaten, behalve wanneer het een teruggave aan de eigenaar betreft. Lid vijf van dit artikel geeft tevens weer dat een door een dierenarts opgemaakt en afgegeven schriftelijk bewijs van inenting aanwezig moet zijn, wat betrekking heeft op de inenting en waarbij zowel diens naam en praktijkadres als de inentingsdatum, het registratienummer van de inrichting en het dieridentificatienummer vermeld moeten zijn. Dit schriftelijke bewijs kan afgegeven worden in de vorm van een dierenpaspoort, welke aangevuld kan worden met verdere gegevens over het dier.

Dierenopvangcentra geven vaak uitvoering aan de in de wet gestelde zorgplicht van de burgemeester. Het honden- en kattenbesluit geeft een goede indicatie wat er met een dier dient te gebeuren wanneer het opgenomen wordt. Hierbij is het niet noodzakelijk te weten of het dier een eigenaar heeft of niet. Opvallend is wel dat een protocol als deze niet opgezet is voor knaagdieren, konijnen en vogels, welke ook als huisdier kunnen dienen en de nodige inenting en identificatie nodig hebben.

2.1.7 Code voor de Dierenarts

De Code voor de Dierenarts is opgesteld door de Koninklijke Nederlandse Maatschappij voor Diergeneeskunde (KNMvD) en geeft gedragsregels en verantwoordelijkheden van de individuele dierenarts weer. Deze code is geen wet, maar vorm wel een aanvulling op het wettelijk kader waarbij zowel maatschappelijke ontwikkelingen binnen Nederland als regelingen en veranderingen binnen de Europese gedragscode voor dierenartsen (opgesteld door de Federation of Veterinarians of Europe) meegenomen zijn.

De Code omschrijft in artikel 1.2 dat dierenartsen bij uitoefening van hun beroep uit dienen te gaan van hun onafhankelijk oordeel, waarbij vermenging van persoonlijke en professionele belangen te allen tijde moet worden vermeden.

Artikel 2.1 stelt dat dierenartsen het welzijn en de gezondheid van dieren die onder hun hoede zijn dienen te respecteren, te bevorderen, te herstellen en/of te bewaken. Daarbij moet volgens artikel 2.2 erkend worden dat dieren een intrinsieke waarde hebben en dient de dierenarts hiermee respectvol om te gaan.

Artikel 2.3 van de Code geeft weer dat dierenartsen naar beste vermogen eerste hulp en/of pijnbestrijding aan dieren in nood verlenen. Dit geldt dan ook voor wilde dieren of dieren zonder eigenaar. Om uitzichtloos lijden te voorkomen, kan het daarvoor noodzakelijk zijn het dier op verantwoorde wijze te euthanaseren. Wanneer dergelijke spoedeisende veterinaire hulp toegepast wordt, moet direct mededeling gedaan worden aan de eigenaar en/of houder van het dier.³

Er kan worden geconcludeerd dat een dierenarts ten aller tijde een dier in nood dient te helpen en hierbij op professionele wijze dient te handelen, waarbij het welzijn van het dier voorop staat. De code is echter geen wet. Ondanks dat de code als algemeen aanvaard wordt beschouwd, is juridisch afdwingen ervan alleen mogelijk aan leden binnen de KNMvD.

---

³ KNMvD, Code voor de Dierenarts, Maart 2010, p.6

2.1.8 Deelconclusie

Zoals in de conclusies aan het einde van iedere paragraaf is gebleken, zijn niet alle wetten duidelijk met betrekking tot de verantwoordelijkheid voor het dier met een beschermingsbelang. Zoals tevens wordt geconcludeerd in de rapportage “De duif, de zwerfkat en de burgemeester” van M. de Vries⁴, valt ook op dat, wanneer nauwkeurig naar verschillende bepalingen gekeken wordt, diverse wettelijke bepalingen elkaar tegenspreken.

Zo is een ieder volgens de GWD verplicht een dier in nood te helpen, maar volgens de Ffw is het verboden hierbij de natuur te verstoren door bijvoorbeeld de dieren te vangen. Dus wanneer een gans in nood is, dient de vinder dit dier te helpen, maar wel op afstand zonder ingrepen. Dit geldt ook voor de dierenarts, die volgens de Code van de Dierenarts verplicht is hulp te verlenen aan dieren in nood, maar volgens de Ffw strafbaar is wanneer dit een wild dier betreft. Voldoet een dierenarts niet aan de in de WUD gestelde eisen, dan kunnen zelfs maatregelen worden opgelegd.

In de WDB wordt vermeld dat ambtenaren de bevoegdheid hebben honden en katten tussen zonsopgang en zonsondergang op te vangen, wanneer deze zich elders dan op het erf van de eigenaar of houder en zonder toezicht bevinden. Dit betekent dus dat deze dieren kunnen worden opgevangen. In het BW wordt vervolgens aangegeven dat een burgemeester de taak heeft twee weken zorg te dragen voor dieren die aan de gemeente aangeboden worden. Het BW beperkt zich echter niet tot honden en katten, maar richt zich op het eigendomsrecht, waardoor het BW zich voornamelijk toespitst op huisdieren. Niet alleen honden en katten, maar ook konijnen, knaagdieren en vogels kunnen als huisdier gehouden worden en dus aangeboden worden bij de gemeente.

De wet laat een aantal tegenstrijdigheden zien en ook onduidelijkheden bestaan. Daarom is het interessant te kijken hoe de wet in de praktijk toegepast wordt en of er casus bekend zijn die ingaan op de bovenstaande tegenstrijdigheden. De jurisprudentie met betrekking tot dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar wordt behandeld in paragraaf 2.2 *Jurisprudentie*.

2.2 *Jurisprudentie*

Om boven water te krijgen hoe de in paragraaf 2.1 *Wetten* behandelde wetten in de praktijk worden toegepast, is middels de Kluwer Navigator en de website www.rechtspraak.nl met behulp van trefwoorden gezocht naar jurisprudentie rondom het onderzoeksonderwerp. Helaas heeft deze deskstudie weinig voortgebracht met betrekking tot tegenstrijdigheden, maar de twee interessantste casus met betrekking tot de financiële vergoeding bij hulp aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar worden in deze paragraaf besproken. Tevens worden drie casus uit het Veterinair Tuchtrecht besproken, waarin het beslissingsrecht van en de te bieden zorg door de dierenarts aan de orde komen.

---

⁴ De Vries, M., maart 2011, *De duif, de zwerfkat en de burgemeester*, p. 36, Utrecht: Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht.

2.2.1 Opvang van een beestenboel

In september 2006⁵ vindt een kort geding plaats naar aanleiding van de opvang van 38 katten en 22 kittens door een dierenopvangcentrum. Deze katten zijn in bewaring gegeven bij het asiel door de eigenaar van deze dieren, omdat de eigenaar, gedaagde in dit verhaal, in verband met het moeten zoeken naar een andere woning, niet voor de dieren kon zorgen. Het verhuizen van gedaagde werd noodzakelijk gemaakt door problemen met naburige flatbewoners. Wanneer de gedaagde uiteindelijk over een nieuwe woning beschikt en het eigendom van de katten weer opeist, weigert het dierenopvangcentrum de dieren af te staan, omdat de gedaagde nog niet voorzien heeft in de door het dierenopvangcentrum gemaakte kosten. Omdat het een groot aantal katten betreft welke in de tijd van opvang ook medische zorg nodig hebben gehad, is dit bedrag hoog opgelopen. De gedaagde weigert het door het dierenopvangcentrum genoemde bedrag te betalen en pleit voor terugvordering van de katten.

De uitspraak binnen deze zaak is te herleiden naar artikel 200 van het BW, waarin, zoals toegelicht in paragraaf 2.1.1 *Burgerlijk Wetboek*, omschreven staat dat een belanghebbende verplicht is de schade te vergoeden die een zaakwaarnemer ten gevolge van de waarneming heeft geleden. Hierbij mag de zaakwaarnemer de zaak vorderen totdat aan deze wettelijke verplichting voldaan is.

2.2.2 Hulp aan een gewonde duif

Het Tijdschrift voor diergeneeskunde⁶ haalde recent een zaak aan, welke bij de Sector Kanton Rechtbank Haarlem diende⁷, waarin een gewonde duif bij de dierenarts aangeboden wordt aan de dierenarts. De rekening die hieruit voortkomt, komt in eerste instantie bij de dierenambulance terecht, maar wordt uiteindelijk teruggevorderd van de eigenaar, welke via de pootring van de duif is getraceerd. De eigenaar weigert de rekening te betalen, omdat hij van mening is dat de duif niet zijn eigendom zou zijn, er geen sprake is van zaakwaarneming en er eerst contact opgenomen had moeten worden met de eigenaar alvorens door de dierenarts gehandeld werd.

De uitspraak leert ons dat wel degelijk sprake is van een eigendom en een daaraan gekoppelde zaakwaarneming, aangezien de duif geregistreerd staat op naam van de eigenaar en het een dier in nood betreft waarbij naar eis van het BW en de GWD door een burger (de melder) maatregelen getroffen worden in de vorm van het inlichten van de dierenambulance. Dat geeft meteen aan waarom niet van belang is dat in eerste instantie de eigenaar gevonden en benaderd wordt; in geval van nood staat het welzijn van het dier voorop en hierbij dient de dierenarts volgens de WUD naar behoren te handelen.

2.2.3 Magere, oude kat

Wanneer een zeer magere, oude, zieke kat binnengebracht wordt als zijnde gevonden, blijkt bij het onderzoek dat het dier er erg slecht aan toe is. De dierenarts besluit daarop het dier te euthanaseren. Een dag later meldt de eigenaar zich, welke van mening is dat de dierenarts had moeten wachten tot hij was gearriveerd. De casus leidt uiteindelijk tot het indienen van een klacht bij het Tuchtcollege.⁸

⁵ LJN AZ0105, Voorzieningsrechter Rechtbank Middelburg, 7 september 2006

⁶ Boissevain, I. (2011) Dure Duif, *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 136, p. 225

⁷ LJN BN 7752, Sector kanton Rechtbank Haarlem, 15 september 2010

⁸ VTC 97/0103, 12 november 1998; Boissevain, I., Boerema, L., *Recht uit de dierenartsenpraktijk*, Sdu uitgevers 2004, p. 80. e.v.

In deze casus wordt door het Veterinair Tuchtcollege bepaald dat de dierenarts niet nalatig is geweest en zorgvuldig heeft gehandeld, waarop de klacht ongegrond is verklaard. Dit is in lijn met het BW, waarin vermeld staat dat een gemeente ofwel opvangende instantie een dier onmiddellijk mag laten inslapen wanneer uitgesloten is dat er een toekomst voor het dier is, de kosten voor de opvang onevenredig hoog zijn of het dier daarmee uitzichtloos lijden wordt bespaard.

2.2.4 Kitten met niesziekte

Een zes maanden oud, van huis weggelopen, zeer benauwd kitten wordt aangeboden bij een asiel. Het asiel is op moment van aanbieden overvol. Bij onderzoek blijkt dat het dier een hevige besmetting van niesziekte doormaakt. Niet alleen is het dier er slecht aan toe, het vormt ook een besmettingsgevaar voor alle overige dieren in het asiel. De dienstdoende dierenarts besluit het kitten in te laten slapen. Wanneer de eigenaar zich meldt, is deze het niet eens met het handelen van de dierenarts. Het kitten had opgelapt kunnen worden met een behandeling met antibiotica gecombineerd met het in quarantaine plaatsen van het dier.⁹

Het Tuchtcollege besluit dat de dierenarts wel erg snel gehandeld heeft, maar dit gezien de situatie niet als onjuist kan worden beschouwd. Het kitten was niet gechipt, waardoor de eigenaar niet op te sporen was, en vormde een aanzienlijke besmettingsbron voor het overvolle asiel.

2.2.5 Behandeling van een wilde zwerfkat

Een vrijwilliger van de Dierenbescherming vangt een wilde zwerfkat en brengt deze naar de dierenartsenpraktijk. Hier wordt geconcludeerd dat het dier zich absoluut niet laat benaderen, laat staan behandelen en plaatsen dus geen optie is. Daarop wordt besloten het dier onvruchtbaar te maken, te enten en vervolgens uit te zetten. Omdat het dier niet te benaderen is, verblijft het alvorens onder narcose gebracht te worden, in de bij het vangen gebruikte vangkooi. Op afstand wordt water verstrekt, maar eten is niet te verstrekken op deze manier. De dag na vangen wordt het dier geholpen, waarna de vrijwilliger gebeld wordt om ervoor te zorgen dat het dier weer uitgezet kan worden. Deze vrijwilliger komt pas een dag later, waarbij hij het dier nog steeds in de vangkooi aantreft. Omdat hij het niet eens is met het handelen van de dierenartsenpraktijk (het onderbrengen van het dier in een vangkooi en het niet verstrekken van voedsel gedurende twee dagen) wordt een klacht ingediend bij het Tuchtcollege.¹⁰

De uitspraak van het Tuchtcollege luidt dat in deze situatie het dier waarschijnlijk het beste af was geweest door het met rust te laten. De (postoperatieve) zorg en huisvesting die in deze omstandigheden is toegepast, wordt niet als ‘onjuist’ betiteld, waarbij wordt aangekaard dat een kat in een korte periode ook zonder eten kan.

2.2.6 Deelconclusie

Uit de twee eerste casus kan worden geconcludeerd dat, in geval van zaakwaarneming, de gemaakte kosten met betrekking tot het dier teruggevorderd kunnen en ook mogen worden bij de eigenaar van het dier, mits deze eigenaar traceerbaar is. Dit wil zeggen dat dierenartsen, instanties en opvangcentra dus niet met onnodige kosten hoeven blijven te zitten. Probleem in dit verhaal is echter dat de eigenaar niet altijd traceerbaar is. Zoals het BW voorschrijft, dient de

⁹ VTC 2000/62, 21 juni 2001 en Boissevain, I., Boerema, L., a.w., p. 81

¹⁰ VTC 2002/67, 18 december 2003 en Boissevain, I., Boerema, L., a.w., p. 81

burgemeester als zaakwaarnemer zorg te dragen voor dieren in nood gedurende een periode van twee weken. Deze taak wordt door vele gemeenten uitbesteed, maar in de termijn van twee weken blijft de burgermeester aangesteld als zaakwaarnemer. Kosten, gemaakt in deze twee weken kunnen, wanneer mogelijk, verhaald worden op de eigenaar. Wanneer dit niet mogelijk is, komen de kosten neer op de zaakwaarnemer. Wanneer een taak van de gemeente uitbesteed wordt, betekent dit niet dat ook de kosten neer dienen te komen op de instantie waaraan de taak uitbesteed wordt. Hieraan wordt binnen bovenstaande casus en binnen de wetgeving geen aandacht besteed, maar kan in de praktijk wel een rol spelen.

Uit de derde en vierde casus kan worden geconcludeerd dat, wanneer een dier niet te plaatsen is of dusdanig lijdt dat euthanasie de beste oplossing is, de dierenarts hiertoe mag overgaan zonder af te wachten of de eigenaar nog kan worden opgespoord. Hierbij laat casus vijf duidelijk zien dat de dierenarts het belang van het dier voorop dient te stellen bij het inzetten van een behandeling.

2.3 De uitvoering van het beleid in de praktijk

Binnen dit onderzoek wordt de nadruk gelegd op dieren zonder (mogelijke) eigenaar en wordt de vraag gesteld op welke wijze in de praktijk uitvoering gegeven wordt aan de in de wet gestelde bepalingen met betrekking tot dit onderwerp. Binnen deze praktijk zijn meerdere instanties te noemen die hierbij betrokken kunnen worden. In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van de instanties die naast een dierenartsenpraktijk een rol kunnen spelen.

2.3.1 De Dierenbescherming¹¹

De Dierenbescherming is een landelijke vereniging met regionale afdelingen, opgericht in 1864 en binnen Nederland uitgegroeid tot de grootste organisatie die opkomt voor de belangen van alle dieren, waaronder dieren noodhulp en inspectiewerk. Zo biedt de Dierenbescherming via de asielen jaarlijks onderdak aan duizenden dakloze dieren en ziet de Landelijke Inspectiedienst Dierenbescherming (LID) toe op naleving van de wet op het gebied van dierenwelzijn. Door middel van intensieve (internationale) lobbyactiviteiten tracht de Dierenbescherming ook aandeel te leveren in de verbetering van de Europese en Nederlandse wetgeving.

Vanaf 2008 is de Dierenbescherming voornamelijk bezig geweest met het professionaliseren van de organisatie, waarbij als doel voorop stond één landelijke organisatie te hebben, met daarin meerdere lokale afdelingen. Vanaf 2012 wil de Dierenbescherming zich gaan toespitsen op enkele kerntaken, te weten:

- ❖ dierenhulp, gezien als ketentaak, waarbij de dierenbescherming een leidinggevende rol heeft en een sluitend systeem wil creëren op gebied van alles wat met hulp aan dieren te maken heeft.
- ❖ Toezicht op dierenwelzijn, waarmee getracht wordt middels preventie dierenleed te voorkomen.

---

¹¹ www.dierenbescherming.nl

- ❖ Het geven van voorlichting, wat als doel heeft de kennis, bewustwording, houding en het gedrag van bepaalde doelgroepen aan te passen. Ook zou dit moeten leiden tot meer publiciteit, waardoor de doelstellingen van de Dierenbescherming beter bewerkstelligd kunnen worden.
- ❖ Beïnvloeding van het beleid wat door de politiek en overheden wordt gevoerd.

Op dit moment is het niet altijd zo dat de verschillende afdelingen binnen de Dierenbescherming samenwerken met instanties als dierenambulances en dierenopvangcentra. Zoals de kerntaken van 2012 aangeven, is dit wel een doel wat de Dierenbescherming voor de toekomst stelt.

2.3.2 De dierenambulance¹²

De ‘dierenambulance’ heeft een dubbele betekenis. Enerzijds de auto zelf, anderzijds de organisatie die erachter zit. De eerste dierenambulance is in 1988 opgericht met als doel eerste hulp te kunnen bieden aan gewonden en zieke dieren, met daarbij het kunnen vervoeren van deze dieren naar de dichtstbijzijnde hulpbiedende instantie, zoals een dierenkliniek. De dierenambulances in Nederland zijn op zichzelf staande stichtingen en kennen geen overkoepelend orgaan zoals de Dierenbescherming heeft. Wel bestaat de Federatie Dierenambulance Nederland (FDN)¹³, waarbij ruim tweederde van de Nederlandse dierenambulances is aangesloten.

De dierenambulance richt zich in het algemeen op het vervoer van dieren naar elke gewenste bestemming in het gehele land. Dit kan betekenen dat eerste hulp geboden wordt en gewonde dieren worden vervoerd naar dierenarts, dierenziekenhuis of opvangcentrum. Ook het vervoer van overleden dieren naar een huisdierencrematorium, begraafplaats of destructie, het vervoer van geopereerde dieren van de dierenkliniek naar een andere omgeving zoals thuis of het ophalen van dode dieren die gevonden zijn langs de kant van de weg, valt hieronder.

In Nederland zijn ruim 92 Dierenambulances, waarvan 35 in samenwerking met de Dierenbescherming opereren. De overige 57 dierenambulances verlenen de werkzaamheden op basis van sponsoring en giften. Zoals vermeld in paragraaf 2.3.1 *De Dierenbescherming* is één van de doelstellingen om in de toekomst in alle regio’s samen te werken met de Dierenbescherming, waardoor de mogelijkheid tot het verlenen van hulp aan dieren in nood kan worden gewaarborgd en geoptimaliseerd.

2.3.3 Het dierenopvangcentrum¹⁴

Jaarlijks dienen ruim 70.000 honden en katten opgevangen te worden, omdat ze zijn verdwaald, gedumpt of er door omstandigheden niet meer voor ze kan worden gezorgd. Deze dieren worden opgevangen in dierenopvangcentra zoals asielen, waarbij getracht wordt zo spoedig mogelijk een nieuw huis voor ze te vinden. In 90 procent van de gevallen lukt dit ook daadwerkelijk.

Onder de term ‘asiel’ vallen niet alleen de bedrijfsinrichtingen die zich bezig houden met de opvang van honden en katten. In 2010 belandden er ongeveer 1500 konijnen en knaagdieren in opvangcentra en ook talloze exotische dieren, vogels en dieren uit het wild worden jaarlijks voor

---

¹² www.dierenambulance.nl

¹³ www.fdn.nl

¹⁴ www.dierenbescherming.nl

opvang aangeboden. Opvang van deze dieren gebeurt vaak door particuliere organisaties, aangezien dit vaak specialistisch werk betreft.

Binnen Nederland kennen de asielen en opvangcentra verschillende rechtsvormen. Ook de samenwerkingsverbanden tussen Dierenbescherming, dierenambulance, dierenartsenpraktijk en gemeente verschilt per opvangcentrum.

2.3.4 *Veterinair Steunfonds*¹⁵

Naast bovenstaande instanties zijn er ook nog instanties zoals het Veterinair Steunfonds. Instanties als deze hebben als doel mee te werken aan verantwoord huisdierenbezit, waarbij de belangen van het huisdier gewaarborgd zijn. Wanneer een eigenaar of houder van een huisdier door omstandigheden niet in staat is de medisch noodzakelijke zorg aan het dier te bieden, kan het Veterinair Steunfonds onder bepaalde voorwaarden steun verlenen. Hierdoor kan de houder of eigenaar van het huisdier alsnog voldoen aan verantwoordelijkheid om dieren de nodige aandacht en zorg te geven. Het gaat hier wel om mensen die buiten hun wil door onvoorziene omstandigheden in een positie zijn geraakt waardoor zij de nodige zorg niet meer kunnen bekostigen.

Het Veterinair Steunfonds biedt niet alleen financiële ondersteuning in de vorm van vergoedingen van medisch noodzakelijke onderzoeken en behandelingen. Ook heeft dit fonds contacten binnen de diergeneeskundige sector, waardoor adviezen op maat verstrekt kunnen worden.

Kortom, indien een dier een veterinaire behandeling dient te ondergaan, maar de eigenaar deze behandeling door onvoorziene omstandigheden niet kan betalen, zijn instanties als het Veterinair Steunfonds in het leven geroepen om toch als eigenaar zijnde in het belang van het dier te kunnen blijven handelen.

2.3.5 *Deelconclusie*

Binnen Nederland zijn verschillende instanties aanwezig die, naast de dierenarts, de taak op zich nemen dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar te helpen. Opvallend is dat al deze instanties (nog) niet (altijd) aan elkaar gekoppeld zijn en dus los van elkaar lijken te functioneren. Zoals de toekomstvisie van de Dierenbescherming al schetst, is dit wel een situatie waar in ieder geval de Dierenbescherming naartoe wil streven.

2.4 *Conclusie*

In het begin van dit hoofdstuk is ingegaan op de verschillende regelingen met betrekking tot dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaren. Opvallend hierbij is niet alle in de wet gebruikte termen nader gedefinieerd zijn. Als voorbeeld zijn de termen ‘wilde dieren’, ‘dieren in nood’ en ‘zorg’ te noemen. Ook spreken verschillende wetten elkaar tegen, wat het handelen in geval van dieren in nood niet vergemakkelijkt.

De jurisprudentie rondom dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar is minimaal, maar de jurisprudentie die er is laat wel zien dat de eigenaar in alle gevallen verantwoordelijk is voor het dier en daardoor dient te voorzien in de gemaakte kosten. Kanttekening hierbij is dat door niet

¹⁵ www.veterinairsteunfonds.nl

sluitende registratie van dieren niet altijd te achterhalen is aan wie het dier toebehoort, waarbij kosten alsnog neerkomen op de zaakwaarnemer. Dat kan de dierenarts zijn, of de particulier of organisatie die het dier aan de dierenarts aanbiedt. Bij ontbreken van een eigenaar, heeft de dierenarts tevens te allen tijde het recht de juiste beslissing te nemen in het belang van het dier.

In veel gevallen is de gemeente zaakwaarnemer, maar deze kan haar taken uitbesteden aan verschillende instanties, welke in het leven geroepen zijn om dieren in nood een helpende hand te bieden. Te denken valt uiteraard aan een dierenartsenpraktijk, maar ook aan de Dierenbescherming, dierenambulances, dierenopvangcentra, maar ook fondsen welke eigenaren bijstaan in het kunnen verstrekken van de juiste zorg aan het huisdier.

Het algemene plaatje met betrekking tot hoe taken uitgevoerd dienen te worden en welke middelen hiervoor beschikbaar zijn, is nu compleet. Maar hoe wordt dit nu toegepast in de praktijk? Hierop wordt verder ingegaan in hoofdstuk 3 *De Praktijk*.

3 De praktijk

Om erachter te komen op welke wijze zorg wordt gedragen voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, zijn diepte-interviews gehouden met dierenambulances, dierenartsenpraktijken en gemeenten, waarbij onderscheid is gemaakt in provincies en grote en kleinere gemeenten. Met behulp van reacties op twee internetfora is getracht een algemeen beeld te schetsen tot het onderwerp van deze rapportage. Tot slot zijn gedurende het onderzoek ook andere mensen benaderd, zoals experts op het gebied van zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, maar ook asielhouders of eigenaren van opvangthuizen van andere diersoorten dan katten en honden.

3.1 Resultaten diepte-interviews

Gedurende het onderzoek zijn diepte-interviews gehouden met gemeenten, dierenartsenpraktijken en dierenambulances. Resultaten van deze interviews worden per gestelde vraag weergegeven in deze paragraaf.

3.1.1 Diepte-interviews met gemeenten

In iedere provincie zijn twee gemeenten benaderd, waarbij gekozen is voor de hoofdstad binnen de provincie en een gemeente van rond de 19.000 inwoners. In totaal zijn 24 gemeenten benaderd. Hierbij dient te worden vermeld dat niet alle gemeenten respons hebben gegeven op enkele of alle vragen. Deze gemeenten worden echter wel meegenomen in de berekende percentages.

- ❖ Zijn er binnen de gemeente extra regelingen vastgesteld, buiten de in de wet gestelde regelingen met betrekking tot de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar?

	Ja	Nee	Geen respons
Aantal	1	20	3
Percentage	4,25 %	83,25 %	12,5 %

Slechts één gemeente geeft aan langer dan twee weken zorg te dragen voor de dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Overige gemeenten houden zich aan de in de wet gestelde eis minimaal twee weken zorg te dragen voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar en geven hieraan uitvoering door deze taak uit te besteden.

- ❖ Welke instantie wordt financieel ondersteund door de gemeente en voorziet hiermee in het voldoen aan de taak van de gemeente zorg te dragen voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar gedurende de wettelijke termijn van twee weken? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Gemeente	Dierenartsen- praktijk	Dieren- bescherming	Dieren- ambulance	Dieren- opvangcentrum	Overige
Aantal	3	3	6	8	17	4
Percentage	12,5 %	12,5 %	25 %	33,25 %	70,75 %	16,75 %

Onder de term ‘dierenopvangcentrum’ wordt een algemene instantie bedoeld, waarbij alle dieren opgevangen kunnen worden. In geval meerdere verschillende opvangcentra een rol spelen in voldoen in de taak van de gemeente, wordt ook een score meegerekend in de categorie ‘overige’.

In 41,5 procent van de gevallen werkt de gemeente samen met meer dan één instantie. Opvallend is dat gemeenten voornamelijk samenwerken met dierenopvangcentra zoals asielen. Vanuit de door de gemeente verstrekte financiële vergoeding dient ook voorzien te worden in de medische kosten, bijvoorbeeld gemaakt door een dierenartsenpraktijk.

- ❖ Op welke basis is de door de gemeente verstrekte financiële vergoeding voor instellingen samengesteld? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Vast bedrag	Aantal dieren	Aantal inwoners per gemeente	Onbekend
Aantal	9	8	3	4
Percentage	37,5 %	33,25 %	12,5 %	16,75 %

Binnen de gemeenten werd onderscheid gemaakt in financiële vergoedingen op basis van aantal aangeboden dieren, aantal inwoners per gemeente of op basis van een vast bedrag per jaar. In 8,25 procent van de gevallen verstrekt de gemeente een financiële vergoeding aan meerdere instanties, waarbij de basis van deze vergoeding verschilt per instantie. Zo wordt bijvoorbeeld de ene instantie betaald op basis van aantal aangeboden dieren, terwijl de andere instantie binnen dezelfde gemeente een vast bedrag per jaar ontvangt.

In het geval de financiële vergoeding een vast bedrag betreft, wordt in 33,3 procent van de gevallen aan het begin van het boekjaar een bedrag verstrekt wat vervolgens aan het einde van het boekjaar wordt herzien.

In alle gevallen heeft de gemeente inzicht in de boekhouding van de instantie die zorg draagt voor de opvang van zwerfdieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar en hiervoor in aanmerking komt voor een financiële compensatie. Deze boekhouding dient als controlemiddel op uitvoering van de zorgplicht van de gemeente.

- ❖ Speelt de gemeente op enige wijze een rol in het vinden van een eigenaar bij een gevonden en opgevangen dier in nood zonder (mogelijke) eigenaar?

	Ja	Nee	Geen respons
Aantal	8	12	4
Percentage	33,25 %	50 %	16,75 %

Daar waar deze vraag met ja is beantwoord, speelt de gemeente voornamelijk een adviserende rol. De website van de gemeente vermeldt op welke wijze een burger kan handelen in geval van het vinden van een dier in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Slechts één gemeente plaatst zelfstandig advertenties in een weekkrant.

3.1.2 Diepte-interviews met dierenartsenpraktijken

Binnen iedere benaderde gemeente is één dierenartsenpraktijk benaderd. In totaal zijn 24 dierenartsenpraktijken benaderd. Hierbij dient te worden vermeld dat door niet alle dierenartsenpraktijken respons is gegeven op enkele of alle vragen. Deze dierenartsenpraktijken worden echter wel meegenomen in de berekende percentages.

Op de vraag of de dierenartsenpraktijk een algemeen protocol hanteert met betrekking tot dieren die aan de praktijk worden aangeboden, wordt in alle gevallen ‘ja’ geantwoord. Niet altijd is dit een daadwerkelijk op papier gezet protocol, maar binnen de praktijk is wel bij alle werknemers bekend hoe te handelen in deze situatie.

Wanneer geïnformeerd wordt naar het soort dieren wat aangeboden wordt, blijkt dat dit per praktijk en per expertise aanwezig binnen de praktijk verschilt. Over het algemeen zijn dit honden, katten en vogels, maar ook wilde dieren zoals egels en reeën, konijnen, knaagdieren en reptielen worden aangeboden.

Op de vraag hoeveel dieren jaarlijks aangeboden worden, zijn de antwoorden heel wisselend en erg afhankelijk van de omgeving waarin de praktijk gevestigd is, de grootte van de praktijk en of de praktijk een overeenkomst heeft met een instantie die hulp verleent aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Om deze reden heeft het geen zin een numerieke weergave van het aantal aangeboden dieren per jaar te doen.

- ❖ Betreft het aangeboden dier altijd een gewond dier?

	Ja	Nee	Niet van toepassing	Geen respons
Aantal	6	14	2	2
Percentage	25 %	58,33 %	8,33 %	8,33 %

In het geval ‘niet van toepassing’ geantwoord is, worden er geen dieren bij deze praktijk aangeboden.

- ❖ Wie bepaalt welke behandeling mag worden toegepast op het aangeboden dier?

	Dierenarts	Dierenarts in overleg met dierenopvangcentrum	Dierenarts in overleg met dierenambulance	Dierenarts in overleg met dierenbescherming
Aantal	9	7	3	3
Percentage	37,5 %	29,16 %	12,5 %	12,5 %

Alle dierenartsenpraktijken geven aan dat eerste hulp in alle gevallen wordt toegepast. Degene die bepaald welke behandeling mag worden toegepast, bepaald ook in hoeverre een behandeling wordt voortgezet. Hierbij wordt in alle gevallen de mogelijke toekomst van het dier meegenomen. Is het dier dusdanig gewond of heeft het dier een dusdanig slechte plaatsingsprognose voor de toekomst, dan wordt de behandeling daarop ingesteld. Ook het financiële plaatje speelt hierin een rol.

- ❖ Op welke wijze wordt getracht een eigenaar te traceren? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Landelijke opsporingsinstantie	Regionale opsporingsinstantie	Website	Eigen administratie	Geen respons
Aantal	22	14	1	6	2
Percentage	91,66 %	58,33 %	4,16 %	25 %	8,33 %

Alle dierenartsenpraktijken, met uitzondering van degenen die niet wilden antwoorden, geven aan dat zij altijd het dieridentificatienummer controleren.

Met ‘regionale opsporingsinstantie’ worden regionale meldpunten genoemd, welke zich enkel bezig houden met het registreren van vermiste en gevonden dieren. Amivedi is hier een voorbeeld van.

Met ‘eigen administratie’ wordt het computersysteem waarmee de praktijk werkt bedoeld. Dieren die vermist zijn worden hierin aangegeven, waardoor hierop gezocht kan worden wanneer een dier zonder eigenaar binnengebracht wordt.

- ❖ Worden gemaakte kosten altijd op een eigenaar verhaald, wanneer deze getraceerd wordt?

	Ja	Nee	Niet van toepassing	Geen respons
Aantal	17	0	5	2
Percentage	70,83 %	0 %	20,83 %	8,33 %

De dierenartsenpraktijken geven aan dat in alle gevallen de rekening door de eigenaar voldaan wordt. Soms hanteert de dierenartsenpraktijk echter wel een speciaal tarief.

In het geval ‘niet van toepassing’ geantwoord is, worden er geen dieren bij deze praktijk aangeboden.

❖ Wie voorziet in de kosten in geval er geen eigenaar wordt gevonden?

	Gemeente	Dierenartsen- praktijk	Dieren- ambulance	Dieren- bescherming	Dierenopvang- centrum	Anders
Aantal	1	8	2	3	7	1
Percentage	4,16 %	33,33 %	8,33 %	12,5 %	29,16 %	4,15 %

In veel gevallen is degene die in de kosten voorziet ook degene die inspraak heeft in, of beslist over de behandeling van het dier.

Bij één dierenartsenpraktijk worden de kosten voorzien door degene die het dier bij de praktijk aanbiedt. Betreft het hier een burger, dan wordt gekeken of deze persoon de kosten wil dragen. Is dat niet het geval, dan vindt overleg met de dierenambulance plaats.

❖ Op welk gebied zijn aandachtspunten ter verbetering van de werkzaamheden te stellen?

	Financieel	Communicatie	Beleid	Geen aandachtspunten	Geen respons
Aantal	5	3	4	10	2
Percentage	20,83 %	12,5 %	16,66 %	41,66 %	8,33 %

Vijf van de ondervraagden vindt dat er meer aandacht moet komen voor de verstrekte financiële vergoedingen, omdat dit vaak geen sluitende post vormt. Twee van deze vijf ondervraagde dierenartsenpraktijken vindt tevens dat er een betere communicatie dient te zijn.

Drie dierenartsenpraktijken vinden dat er een betere communicatie van en naar de burger dient te zijn. Hiermee wordt bedoeld dat chipgegevens up to date gehouden worden en blijven en dat duidelijk gecommuniceerd wordt waar de burger met welke categorie dieren terecht kan.

Vier van de ondervraagde dierenartsenpraktijken is van mening dat er een duidelijker beleid moet zijn omtrent dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Zo zouden regels opgesteld moeten worden met betrekking tot welke instantie welke werkzaamheden uitvoert en waarvoor die instantie dus geraadpleegd kan worden.

Tien dierenartsenpraktijken zijn van mening dat zij prima kunnen werken met de situatie van nu en achten verandering of verbetering van de situatie niet nodig.

3.1.3 Diepte-interviews met dierenambulances.

Per provincie is één dierenambulance benaderd. In totaal zijn 12 dierenambulances benaderd. Hierbij dient te worden vermeld dat door niet alle dierenambulances antwoord gegeven is op enkele of alle vragen. Deze dierenambulances worden echter wel meegenomen in de berekende percentages.

Het aantal keer uitrijden verschilt per dierenambulance, per provincie en per seizoen. Gemiddeld wordt er tussen de 1500 en 7000 keer per jaar uitgereden voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar.

- ❖ Welk criterium wordt gehandhaafd, wanneer bepaald dient te worden voor welke dieren de dierenambulance uitrijdt?

	Alleen zieke, gewonde of hoogzwangere dieren	Alle dieren	Geen respons
Aantal	3	6	3
Percentage	25 %	50 %	25 %

Als wordt uitgereden voor ‘zieke, gewonde of hoogzwangere dieren’, worden gezond ogende dieren of dieren die niet in nood lijken niet opgehaald. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in diersoort, met uitzondering van dieren die behoren tot de categorie ‘vee’.

In het geval uitgereden wordt voor ‘alle dieren’, worden zowel zieke, gewonde of hoogzwangere dieren als gezonde dieren, met uitzondering van de dieren die behoren tot de categorie ‘vee’. Tevens melden alle dierenambulance-instanties hierbij dat dieren te vangen moeten zijn en dat zeker moet zijn dat het hier waarschijnlijk om een dier zonder (mogelijke) eigenaar gaat. Aan dit laatste wordt voornamelijk veel aandacht besteed in het geval van katten.

- ❖ Wie bepaalt, in geval van een gewond dier in nood zonder (mogelijke) eigenaar, waar het dier in eerste instantie heen wordt gebracht?

	Dierenambulancemedewerker	Achterwacht	Geen respons
Aantal	9	0	4
Percentage	66,66 %	0 %	33,33 %

In geen van de gevallen dient een dierenambulancemedewerker de verantwoordelijkheid af te dragen aan een persoon in de achterwacht. Wel is er in sommige gevallen een achterwacht aanwezig, zodat overleg betreffende een bepaalde situatie mogelijk is.

- ❖ Op welke wijze wordt getracht een eigenaar te traceren? (meerdere antwoorden mogelijk)

	Landelijke opsporingsinstantie	Regionale opsporingsinstantie	Website	Eigen administratie	Geen respons
Aantal	9	5	7	3	3
Percentage	75 %	41,66 %	58,33 %	25 %	25 %

Met ‘landelijke opsporingsinstantie’ worden instanties genoemd waar dieridentificatienummers geregistreerd staan. Het diernummer wordt achterhaald middels een chip of tatoeage.

Met ‘regionale opsporingsinstantie’ worden regionale meldpunten genoemd, welke zich enkel bezig houden met het registreren van vermiste en gevonden dieren. Amivedi is hier een voorbeeld van.

Met ‘eigen administratie’ worden de mappen bedoeld die vele instellingen die zorg dragen voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar bijhouden. In deze mappen zijn

foto's en omschrijvingen van gevonden dieren opgenomen en wordt ook bijgehouden welke dieren als vermist zijn opgegeven.

- ❖ Worden gemaakte kosten altijd op een eigenaar verhaald, wanneer deze wordt getraceerd?

	Ja	Nee	Geen respons
Aantal	8	1	3
Percentage	66,66 %	8,33 %	25 %

Bij één van de dierenambulance-instanties werden de kosten niet verhaald op de eigenaar, wanneer deze uiteindelijk was getraceerd. Hierbij werd als reden gegeven dat men niet wilde dat de mogelijkheid tot het eventueel kunnen verhalen van de kosten als “beslissingsfactor” zou gaan dienen. Als voorbeeld is hierbij de stadsduif zonder eigenaar met hoge prioriteit versus de raskat met eigenaar met lagere prioriteit te stellen. Bij de raskat bestaat de mogelijkheid de kosten te verhalen, bij de duif niet. Dient het eventueel kunnen verhalen van de kosten als beslissingsfactor, dan zou als eerste uitgereden worden voor de raskat. Dit terwijl de duif de hulp harder nodig heeft.

- ❖ Wie voorziet in de kosten in geval er geen eigenaar gevonden wordt?

	Gemeente	Eigen voorziening	Geen respons
Aantal	5	4	3
Percentage	41,66 %	33,33 %	25 %

Indien door de gemeente wordt voorzien in de kosten, betekent dit niet dat de kosten die de dierenambulance maakt hiermee volledig zijn gedekt. In vier van de vijf gevallen wordt enkel de ritprijs vergoed, met daarbij eventuele gemaakte dierenartskosten. In één van de vijf gevallen zitten in deze prijs ook kosten voor de faciliteiten meegerekend. Indien de kosten voor eigen rekening komen, wordt in deze kosten voorzien door middel van donaties, giften of sponsoring. De meeste dierenambulance-instanties dienen tevens als dierentaxi, waarbij een ritprijs wordt gerekend. Tevens heeft de dierenambulance-instantie in een enkele keer extra nevenactiviteiten, zoals het cremen of afvoeren van overleden dieren vanuit koelcellen van verschillende instanties, waarmee extra inkomsten worden gegenereerd.

- ❖ Op welk gebied zijn aandachtspunten ter verbetering van de werkzaamheden te stellen?

	Financieel	Werkomgeving	Beleid	Geen respons
Aantal	6	1	2	3
Percentage	50 %	8,33 %	16,66 %	25 %

Zes van de negen ondervraagde en antwoordende dierenambulances kaarten aan dat financieel gezien nog wat te verbeteren valt. Dit terwijl alle instanties aangeven niet quitte te spelen en dus verlies te maken.

Binnen deze vraag geeft één instantie aan dat minder verloop van personeel en beter geschoold personeel een betere werkomgeving zouden creëren.

Met betrekking tot beleid wordt het huidige chipbeleid binnen Nederland bedoeld. Aangekaart wordt dat hier wel verandering in gaat komen, maar de administratie gekoppeld aan de chips aangepakt zou moeten worden voor een optimale werkomgeving.

3.2 *Schets van een algemeen beeld*

Uit de diepte-interviews behandeld in paragraaf 3.1 komt niet heel duidelijk naar voren dat de manier van opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar in de huidige situatie als probleem ervaren wordt. Er is echter wel een vermoeden aanwezig dat de frustratie met betrekking tot het onderwerp van deze rapportage onder dierenartsen vrij groot is. Dit vermoeden is gebaseerd op eigen ervaringen binnen en geluiden uit de praktijk. Om boven water te krijgen of de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar wel als probleem betiteld kan worden, is op twee verschillende online fora, te weten LinkedIn en Vets4Vets, een topic geopend. Verloop van de discussie op deze topics is weergegeven in bijlage 1 *Topic online forum 'LinkedIn'* en bijlage 2 *Topic online forum 'Vets4Vets'*. Wel dient hierbij als kanttekening geplaatst te worden dat deze toevoeging niet als wetenschappelijk of representatief kan worden beschouwd, doch slechts bijdraagt aan de beeldvorming.

Reacties met betrekking tot dit onderwerp waren er niet in grote aantallen, en ook erg wisselend. Op beide fora leken reagerende leden goed op de hoogte hoe de wetgeving in elkaar steekt op gebied van opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Daarbij werd onder andere aangekaart opvang en verzorging van deze dieren op daguren goed geregeld leek, maar voornamelijk buiten normale openingstijden geen duidelijkheid is met betrekking tot het financiële aspect rondom de verstrekking van (medische) zorg aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Wil de dierenartsenpraktijk de gemaakte kosten verhalen op de gemeente, dan lijkt een persoonlijke relatie met de gemeente hiervoor erg belangrijk te zijn. Termen als billijkheid en vertrouwen zouden in deze relatie ook een grote rol spelen.

Echter, een ander reagerend forumlid was goed te spreken over de samenwerking met de gemeente. Door duidelijke afspraken voorziet de gemeente in de door het centrale dierenopvangcentrum gemaakte kosten, waarbij ook de veterinaire kosten voor de eerste zorg meegenomen worden en een dierenarts dus niet hoeft te twifelen aan het gaan voldoen van een rekening. Het dierenopvangcentrum heeft hier immers liquide middelen voor toegewezen gekregen.

Weer een ander reagerend forumlid stelt dat een bepaalde gemeente, zoals in de hier boven staande tweede situatie, de verspreiding van de liquide middelen over laat aan de daarvoor

aangestelde instantie. Probleem is echter wel dat deze instantie niet samenwerkt met alle overige in de gemeente aanwezige organisaties die zich inzetten voor de zorg van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Hierdoor vallen bepaalde organisaties buiten de boot met betrekking tot het voldaan krijgen van de gemaakte kosten.

Ook wordt gesteld dat niet alle handelingen in rekening worden gebracht. Vaak worden kosten van materialen en medicijnen doorberekend, wanneer deze al worden vergoed, terwijl mensuren en euthanasie niet worden doorberekend. Niet altijd wordt hierbij de werkelijke kostprijs gehanteerd en deze kostprijs kan ook nog eens verschillen per praktijk,

Opvallend is dus dat met betrekking tot voorziening in de kosten wel regelingen zijn gesteld, maar dat de uitvoering hiervan per gemeente varieert. Er zijn geen reacties waaruit blijkt dat het als dierenartsenpraktijk zelf voorzien in de kosten als probleem ervaren wordt. De binnen de verscheidene gemeenten variërende verschillende regelingen, waardoor wettelijke regelingen niet nagekomen lijken te worden, spelen een grotere rol binnen de discussie.

3.3 *Meningen vanuit een andere invalshoek*

Gedurende het onderzoek is contact geweest met verschillende personen, werkzaam op allerlei gebieden en daarmee zich bezig houdende met de opvang van en zorg voor dieren in nood zonder een (mogelijke) eigenaar. Tijdens deze contacten kwamen verschillende discussiepunten naar boven die, voor de compleetheit van het verslag, hieronder toegelicht worden.

3.3.1 Handhaven van de termijn van twee weken opvang

Op dit moment heeft de gemeente een zorgplicht van twee weken voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Na deze twee weken wordt de verantwoordelijkheid voor deze dieren overgedragen aan een andere instantie, te weten een nieuwe eigenaar of een dierenopvangcentrum. In veel gevallen is na de termijn van twee weken nog geen eigenaar gevonden voor het dier, omdat hier pas na verloop van deze termijn naar kan worden gezocht. Immers, de oorspronkelijke eigenaar van het dier kan zich binnen deze termijn nog melden en heeft dan het recht het dier terug te vorderen, mits voldaan aan de daarbij gestelde eisen. Je kunt jezelf dus afvragen of het terecht is dat een gemeente enkel voorziet in de zorg gedurende deze twee weken, of dat het juist van belang is ook te voorzien in de zorg na verloop van deze twee weken.

De gemeente heeft het recht dieren af te maken na verloop van de twee door de wet gestelde weken, maar, ook met betrekking tot het maatschappelijke vlak, wordt dit beleid zelden uitgevoerd. Is het dan terecht dat een gemeente de taken met betrekking tot het vinden van een nieuwe eigenaar voor het dier geheel overdraagt op de instantie die ook de zorg voor het dier op zich neemt?

3.3.2 Wilde dieren versus huisdieren

Binnen de wet worden duidelijke regelingen gesteld met betrekking tot huisdieren in nood. Echter, over wilde dieren in nood is de wet niet eenduidig. Wilde dieren mogen niet in hun natuurlijke habitat worden verstoord en gezien de aard van het Burgerlijk Wetboek, is de gemeente op grond hiervan niet verplicht te voorzien in de kosten die wellicht gemaakt worden

wanneer een wild dier veterinaire zorg behoeft. Hierin wordt dus een duidelijk onderscheid gemaakt tussen huisdieren en wilde dieren. Echter, wanneer het dier dood is, is de gemeente verplicht zorg te dragen voor opruiming van het dier. Hierbij wordt geen onderscheid gemaakt in huisdieren en wilde dieren, maar binnen de wet wordt de term 'wild' niet gedefinieerd.

Daar waar aan de opvang van honden en katten eisen worden gesteld met betrekking tot het enten, koppelen aan een identificatienummer en castreren/steriliseren van deze dieren, worden totaal geen eisen gesteld aan knaagdieren, konijnen en vogels.

Veel knaagdieren-, konijnen- en vogelopvangcentra ontvangen geen subsidie of vergoeding van gemeenten, terwijl deze dieren wel als huisdier gehouden kunnen worden.

3.3.3 Een algemeen beleid binnen Nederland

Binnen Nederland is geen algemene overkoepelende organisatie aanwezig die de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar op zich neemt en coördineert. Hierdoor zijn veel verschillende organisaties die allemaal zelfstandig opereren. Bijkomend hierbij is dat deze organisaties allemaal een eigen tarief hanteren. Niet alleen prijzen van handelingen uitgevoerd door dierenartsen, maar ook ritprijzen van dierenambulances en Dierenbescherming en prijzen met betrekking tot opvang van dieren per dag door opvangcentra liggen ver uiteen. Wanneer deze prijzen worden gestandaardiseerd, kan veel meer duidelijkheid worden geschapen voor zowel gemeenten als instanties die zich bezig houden met de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar.

De instanties die zich bezig houden met de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar lijken geen van allen rond te komen van de subsidies of vergoedingen, verstrekt door de gemeente. Dit terwijl deze instanties vaak tot doel hebben de taken van de gemeente over te nemen. Wanneer een gemeente zelfstandig de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar zou moeten waarborgen, zou hierdoor een hogere financiële kostenpost ontstaan.

3.3.4 Gestelde doelen voor de toekomst aanpassen naar bruikbaarheid

Vanaf het voorjaar 2012 gaat het chippen van honden verplicht gesteld worden.¹⁶ Hierdoor zouden eigenaren van dieren in principe gemakkelijker kunnen worden getraceerd, waar het niet dat de administratie achter dit chippen binnen de politiek niet ter discussie staat. Op dit moment komt het al vaak genoeg voor dat gegevens gekoppeld aan een chip niet meer overeen komen met de gegevens van de eigenaar. Dit zal in de toekomst niet veranderen, tenzij ook de administratie rondom de chipregistratie aangepakt gaat worden. Daarnaast dient ook als kanttekening geplaatst te worden dat juist het vinden van een eigenaar bij een kat, konijn of knaagdier grote problemen oplevert. Binnen dit nieuwe beleid wordt daar niets aan gedaan.

---

¹⁶ www.rijksoverheid.nl

4 Discussie

Deze rapportage geeft een beeld van het gevoerde beleid binnen Nederland met betrekking tot de (veterinaire) zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Niet alleen wordt het wettelijk vastgelegde beleid behandeld, ook de toepassing van dit beleid in de praktijk komt ter sprake. Bij deze twee categorieën vallen her en der nog wat kanttekeningen te plaatsen, welke in dit hoofdstuk toegelicht worden.

4.1 Tegenstrijdigheden binnen de wet- en regelgeving

In deze rapportage is een beeld uitgezet van de wet- en regelgeving op gebied van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Hierbinnen zijn nogal wat tegenstrijdigheden aangetroffen, te beginnen bij de GWD. Deze wet stelt dat een ieder zorg dient te verlenen aan een dier in nood. Echter, de Ffw stelt dat wanneer het hier een wild dier betreft dit juist verboden is, omdat de natuurlijke leefomgeving van het dier hierdoor kan worden verstoord. Daarbij wordt de term ‘wild dier’ niet gedefinieerd, waardoor onduidelijk is welke dieren wel en welke dieren geen hulp geboden mogen worden.

Binnen de WDB worden ambtenaren bevoegd bevonden zorg te dragen voor loslopende honden en katten. Overige mogelijke huisdieren zoals knaagdieren, konijnen en vogels worden niet meegenomen binnen deze wetgeving. Ditzelfde geldt voor de regelen, gesteld in het Honden- & Kattenbesluit. Hier staat lijnrecht tegenover dat het BW zich richt op roerende zaken in het algemeen, ofwel huisdieren.

Verder stelt de WUD een zorgvuldigheidsplicht en hulpplicht, te vervullen door dierenartsen of andere diergeneeskundig gerelateerde beroepen. In deze wet worden deze termen niet gedefinieerd. De regels vormen een handvat voor onder andere de dierenarts, waarbij eigen keuzes van de dierenarts behouden blijven. Het is maar de vraag of dit gewenst is, aangezien men niet kan verwachten dat iedere dierenarts exact hetzelfde onder de niet gedefinieerde termen verstaat. De ene dierenarts zal onder het mom van hulpplicht het bieden van eerste hulp afdoende vinden, terwijl de andere dierenarts tot het uiterste gaat met betrekking tot het verlenen van zorg aan dieren in nood.

4.2 Levende (wilde) versus dode dieren

Naast de tegenstrijdige wetgeving is er ook nog een algemene tegenstrijdigheid met betrekking tot de in het wild levende dieren. Wanneer een wild dier dood aangetroffen wordt, moet dit geruimd worden. Echter, wanneer het een wild dier in nood betreft, mogen geen handelingen ondernomen worden. In veel van de gesprekken met gemeenten komt naar voren dat geen financiële vergoeding beschikbaar is voor wilde levende dieren in nood. De zorgplicht voor de burgemeester heeft alleen betrekking op dieren die onder het begrip ‘eigendom’ (kunnen) vallen. Omdat wilde dieren hier niet onder vallen, wordt aan de plicht van iedere burger om hulp te bieden aan alle dieren in nood op deze wijze geen gehoor gegeven.

4.3 Financiële maatregelen

Verschillende instanties, zoals de Dierenbescherming, dierenambulances, dierenartsenpraktijken en dierenopvangcentra geven uitvoering aan de in het BW gestelde zorgplicht van de burgemeester. Hoe kan het dan zo zijn dat deze instanties niet allemaal de daarbij behorende (complete) financiële vergoeding ontvangen en hierdoor vaak de eindjes aan elkaar moeten knopen? Vaak worden kosten zoals die voor het personeel, het onderhoud aan de gebouwen en het materiaal niet meegenomen in het door de gemeenten te verstrekken bedrag. Wanneer de zorgplicht waargenomen zou worden door de gemeente zelf, zijn hier vele male hogere kosten aan verbonden dan wanneer deze taak uitbesteed wordt, waardoor het vreemd is dat gemeenten de verschillende instanties minimaal tegemoet komen.

4.4 Opvangtermijn van twee weken

Zoals eerder vermeld heeft de burgemeester de plicht dieren twee weken op te vangen. Te bediscussiëren valt of het stellen van een termijn wel reëel te noemen is. In Nederland wordt binnen deze termijn van twee weken nog niet gezocht naar een mogelijke nieuwe eigenaar, omdat de kans bestaat dat de oude eigenaar zich nog meldt en men waarschijnlijk wil voorkomen mogelijke nieuwe eigenaren te moeten teleurstellen. Pas na de termijn van twee weken wordt het dier aangeboden voor herplaatsing. Volgens het BW is de burgemeester verplicht na de twee weken over te gaan op verkoop van de zaak, of in geval van dieren, het afmaken ervan. Echter, op dit moment wordt deze taak afgeschoven op de instanties die namens de burgemeester gehoor geven aan de in het BW gestelde zorgplicht. Ook is het zo dat geen sprake kan zijn van ‘overdracht’ van de zaak wanneer een opvangcentrum geen andere keuze wordt gesteld dan het overnemen van de kosten die het dier met zich meebrengt.

4.5 Invloed van de maatschappij

Na de termijn van twee weken bestaat de keuze dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar af te maken. De maatschappij vindt het afmaken van deze dieren echter niet acceptabel, maar verleent ook niet consistent een bijdrage aan de zorg die deze dieren behoeven. Het aantal dieren in de opvangcentra neemt hierdoor toe, maar in de kosten voor onderhoud van deze dieren wordt niet voorzien.

4.6 Organisaties binnen Nederland

Opvallend is ook dat binnen Nederland vele organisaties bestaan die allemaal hun steentje willen bijdragen aan de zorg voor dieren in nood (zonder mogelijke eigenaar). Op dit moment is geen overkoepelend orgaan aanwezig, dat structuur aanbrengt in deze organisaties en een algemeen beleid stelt omtrent de zorg voor dieren in nood (zonder mogelijke eigenaar). Hierdoor handelen alle nu bestaande organisaties naar eigen inzicht, waardoor de kwaliteit van het verstrekken van de zorg voor deze dieren per instantie en per regio lijkt te verschillen.

4.7 *Is er sprake van een probleem?*

Tot slot komt uit de antwoorden, verkregen uit de diepte-interviews met dierenartsenpraktijken, naar voren dat niet altijd duidelijk blijkt wat in de wet vastgesteld staat omtrent dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Dierenartsenpraktijken lijken niet altijd op de hoogte van het begrip ‘zaakwaarneming’ en de mogelijke toepassing daarvan, waardoor kosten zelf gedragen worden in situaties waar dat niet noodzakelijk is. De financiële vergoeding die niet altijd verkregen wordt naar aanleiding van het bieden van hulp aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar lijkt geen punt van discussie te zijn. De vraag is dus of de veterinaire zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar en het niet verkrijgen van een financiële vergoeding voor de zorg voor deze dieren wel probleem ervaren wordt. Bij dit laatste dient echter wel de kanttekening geplaatst te worden dat de vragen door zowel dierenartsen als dierenartsassistenten beantwoord zijn en dus niet representatief hoeft te zijn voor de situatie binnen heel Nederland.

5 Conclusie en aanbevelingen

Deze rapportage had tot doel antwoord te geven op de vraag ‘Wat is er wettelijk geregeld met betrekking tot de aan dierenartsen c.q. dierenartsenpraktijken aangeboden dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar te verstrekken veterinaire zorg, op welke wijze wordt hier uitvoering aan gegeven in de praktijk van de opvang, dierenambulance en dierenarts, en wie voorziet in de kosten voor de toepassing van deze veterinaire zorg?’. Met behulp van de deelvragen wordt allereerst een antwoord gegeven op deze vraag. Vervolgens worden aanbevelingen gedaan tot verbetering van de (veterinaire) zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar.

5.1 Conclusie

Zoals toegelicht in hoofdstuk twee *Wettelijk vastgestelde regelingen* zijn verschillende wetten die een handvat vormen voor de dierenarts met betrekking tot de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar. Zoals in de discussie aangegeven sluiten deze wetten niet altijd naadloos op elkaar aan, waardoor geen eenduidig beleid gevoerd wordt en dus het eigen initiatief van de dierenarts om keuzes te maken rondom de zorg voor dieren in nood (zonder mogelijke eigenaar) blijft bestaan.

De burgemeester heeft de plicht twee weken zorg te dragen voor dieren in nood en besteedt dit via de gemeente uit aan verschillende opvangcentra, variërend van asielen tot de dierenbescherming, dierenambulance en dierenartsenpraktijk. Hiervoor in ruil ontvangen deze instanties een financiële vergoeding, welke volgens de antwoorden verkregen uit de diepte-interviews in geen van de gevallen toereikend is. Daarbij komt ook kijken dat de gemeentes zich niet geroepen voelen meer moeite te doen dan nodig is om aan de wet te voldoen.

Onbekend is hoeveel dieren nu exact jaarlijks aangeboden worden bij dierenartsenpraktijken. Dit aantal lijkt in sterke mate afhankelijk van de grootte en ligging van de praktijk en van eventuele samenwerkingsverbanden tussen de dierenartsenpraktijk en instanties als de Dierenbescherming, dierenambulances en opvangcentra. Ook de variatie in aangeboden diersoorten loopt sterk uiteen. Voor een groot deel voorziet de dierenartsenpraktijk zelf in de gemaakte kosten, maar in sommige gevallen zijn de kosten (voor een deel) te verhalen op andere instanties, zoals gemeente, Dierenbescherming, dierenambulances en dierenopvangcentra. Daar waar het vermoeden lag dat de financiële tegemoetkoming bij hulp aan dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar een punt van discussie zou zijn, blijkt dat dit niet in dusdanige mate een rol speelt binnen de praktijk dan verwacht. Juist het niet kunnen traceren van de eigenaar van het dier door het niet verplicht stellen van het koppelen van een dier aan een dierregistratienummer en het niet optimaal functioneren van de administratie achter de dierregistratienummers zijn onderwerpen die wel als probleem aangekaart worden. Hierbij wordt ook het optimaliseren van het beleid genoemd, zodat meer duidelijkheid ontstaat omtrent de functies die alle instanties, die zich inzetten voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, vervullen. Met betrekking tot deze twee onderwerpen valt er binnen Nederland nog aardig wat verbetering te behalen.

5.2 Aanbevelingen

Nederland lijkt een algemeen beleid met betrekking tot de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar te missen. Dit algemene beleid, van toepassing op alle organisaties die zich bezig houden met de zorg voor deze dieren, is niet op te zetten wanneer geen overkoepelende organisatie aanwezig is om dit beleid door te laten voeren. Allereerst is het dus een aanbeveling zo een dergelijke organisatie op te zetten, eventueel binnen een al bestaande situatie. Deze organisatie zou de taak op zich kunnen nemen onduidelijkheden en tegenstrijdigheden binnen het wettelijke kader toe te lichten en hierover een rapportage te schrijven en binnen de sector te implementeren zoals ook door de KNMvD met de Code voor de Dierenarts is gedaan. Door deze rapportage te genereren in samenwerking met alle andere organisaties die zich bezig houden met de zorg voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar, wordt een beleid gevormd waarin alle organisaties zich kunnen vinden en waarin de individuele rol van iedere organisatie op zich duidelijk wordt. Wanneer het beleid binnen deze organisaties duidelijk is, kan er vanuit daar ook een duidelijkere eis gesteld worden naar de gemeenten. Hierdoor kan het huidige beleid van (sommige) gemeenten worden verbeterd, het belang van opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar onder de aandacht gebracht en is het niet langer zo dat financiële vergoedingen de kosten voor opvang van dieren niet compenseren ofwel in sommige situaties helemaal niet worden verstrekt.

Tot slot zou met een overkoepelende organisatie meer voorlichting kunnen worden gegeven aan de maatschappij. Wanneer de maatschappij van mening is dat dieren afmaken zonder reden onacceptabel is, dient deze maatschappij hiervoor haar verantwoordelijkheid te nemen en dus tegemoet te komen in de kosten die de opvang van dieren met zich meebrengt.

Tevens verdient het de aanbeveling het identificatiebeleid van dieren binnen Nederland te verbeteren. Het verplichten van het toekennen van een persoonlijk identificatienummer zou zich niet alleen moeten beperken tot honden. Daarnaast is het wenselijk de administratie achter dit dieridentificatienummer te optimaliseren. Dit kan bijvoorbeeld door een systeem als gebruikt wordt bij auto's in de vorm van kentekenbewijzen welke op naam van de eigenaar staan en overgeschreven worden op naam van de nieuwe eigenaar bij overdracht van de auto, of in dit geval het dier. Hierdoor kunnen eigenaren gemakkelijker verantwoordelijk gesteld worden voor hun dier en komen kosten niet onnodig terecht op instanties als de gemeenten en in stellingen die zich bezig houden met de zorg voor dieren (in nood zonder mogelijke eigenaar).

Bronvermelding

Wetgeving

- ❖ Burgerlijk Wetboek, artikel 5:8 en 200
- ❖ Flora- en faunawet, mei 1998
- ❖ Gezondheid- en Welzijnswet voor Dieren, september 1992
- ❖ Honden- & Kattenbesluit, januari 1999
- ❖ Wet op de Dierenbescherming, januari 1961
- ❖ Wet op de Uitoefening van de Diergeneeskunde, maart 1990

Jurisprudentie

- ❖ Kluwer Navigator
- ❖ LJN AZ 0105, Voorzieningsrechter Rechtbank Middelburg, 7 september 2006
- ❖ LJN BN 7752, Sector kanton Rechtbank Haarlem, 15 september 2010
- ❖ VTC 97/0103, 12 november 1998
- ❖ VTC 2000/62, 21 juni 2001
- ❖ VTC 2002/67, 18 december 2003

Literatuur

- ❖ Boissevain, I. (2011) Dure Duif, *Tijdschrift voor Diergeneeskunde*, 136, p. 225
- ❖ Boissevain, I., Boerema, L., 2004, *Recht uit de dierenartsenpraktijk*, p. 80 e.v., Den Haag: SDU Uitgevers
- ❖ Booms, T., Plambeck, E., De Vries, M., Van Waas, S., december 2008, *Wild op Weg – Aanrijdingen met wild, wie is verantwoordelijk en wie betaalt de prijs?*, p. 6, Utrecht: Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht
- ❖ KNMvD, Code voor de Dierenarts, Maart 2010, p.3,6
- ❖ De Vries, M., maart 2011, *De duif, de zwurfkat en de burgemeester*, p. 36, Utrecht: Kennispunt Recht, Economie, Bestuur en Organisatie, Universiteit Utrecht

Websites

- ❖ www.agro.nl
- ❖ www.cbs.nl
- ❖ www.dierenambulance.nl
- ❖ www.dierenbescherming.nl
- ❖ www.fdn.nl
- ❖ www.rechtspraak.nl
- ❖ www.rijksoverheid.nl
- ❖ www.veterinairsteunfonds.nl

Flevoland www.flevoland.nl

Dierenambulance

Stichting Dierenambulance Almere
Markerkant 15-17
1314 AV Almere
Tel. 036 5386280
secretariaat@dierenbescherming-middennederland.nl
www.dierenambulance-almere.nl

Gemeente Lelystad

Inwoneraantal: 74.628 inwoners

Postbus 91
8200 AB Lelystad
Tel. 14 0320
gemeente@lelystad.nl
www.lelystad.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek De Jol
Jol 11-26
8243 ED Lelystad
Tel. 0320 213156
info@dierenkliniekjol.nl
www.dierenkliniekjol.nl

Gemeente Urk

Inwoneraantal: 18.310 inwoners

Postbus 77
8320 AB Urk
Tel. 0527 689868
gemeente@urk.nl
www.urk.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Emmeloord
Espelerlaan 77
8302 DC Emmeloord
Tel. 0527 613500
info@dierenkliniekemmeloord.nl
www.dierenkliniekemmeloord.nl

Friesland www.fryslan.nl

Dierenambulance
Dierenambulance Zuid-Oost Friesland
Grasland 114
9205 ES Drachten
Tel. 0512 515153
cpd@dierenambulancezof.nl
www.dierenambulancezof.nl

Gemeente Leeuwarden
Postbus 21000
8900 JA Leeuwarden
Tel. 14 058
Mail via contactformulier
www.leeuwarden.nl
Inwoneraantal: 93.498 inwoners

Dierenartsenpraktijk
Sterkliniek Dierenartsen Leeuwarden
Jelsumerstraat 47
8917 EM Leeuwarden
Tel. 058 2123891
Geen mailadres
www.sterkliniekdierenartsenleeuwarden.nl

Gemeente Boarnsterhim
Postbus 40
9000 AA Grou
Tel. 0566 629393
gemeente@boarnsterhim.nl
www.boarnsterhim.nl
Inwoneraantal: 19.306 inwoners

Dierenartsenpraktijk
Dierenartsenpraktijk Mid-Fryslân
Hopmanshof 1
8491 BK Akkrum
Tel. 0566 652255
info@dierenartsakkrum.nl
www.dierenartsakkrum.nl

Gelderland www.gelderland.nl

Dierenambulance
Dierenambulance Afdeling Arnhem e.o.
Larensteinselaan 32
6882 CZ Velp
Tel. 026 3649111
Da-arnhem01@zonnet.nl
www.da-arnhem.org

Gemeente Arnhem

Inwoneraantal: 148.070 inwoners

Postbus 9029
6800 EL Arnhem
Tel. 0900-1809
gemeente@arnhem.nl
www.arnhem.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Arnhem Zuid-West
Woudrichemstraat 2
6844 GJ Arnhem
Tel. 026 3812180
info@dierenkliniekazw.nl
www.dierenkliniekazw.nl

Gemeente Groesbeek

Inwoneraantal: 18.870 inwoners

Postbus 20
6560 AA Groesbeek
Tel. 14024
gemeente@groesbeek.nl
www.groesbeek.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenartspraktijk Groesbeek
Heumensebaan 23
6561 CJ Groesbeek
Tel. 024 3972900
info@dapgroesbeek.nl
www.dapgroesbeek.nl

Groningen www.provinciegroningen.nl

Dierenambulance
Dierenambulance Groningen
Friesestraatweg 199a
9743 AC Groningen
Tel. 050 5791900
info@dierenambulance-groningen.nl
www.dierenambulance-groningen.nl

Gemeente Groningen

Inwoneraantal: 190.148 inwoners

Kreupelstraat 1
9712 HW Groningen
Tel. 050 36791111
info@groningen.nl
www.gemeente.groningen.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenziekenhuis Groningen
Vechtstraat 74
9725 CW Groningen
Tel. 050 5263255
vragen@huisdierenkliniek.nl
www.huisdierenkliniek.nl

Gemeente Leek

Inwoneraantal: 19.336 inwoners

Postbus 100
9350 AC Leek
Tel. 0594 551515
info@leek.nl
www.leek.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenartsenpraktijk Leek
De Hulstlaan 8
9351 EB Leek
Tel. 0594 513203
www.dapleek.nl

Noord-Hollandwww.noord-holland.nl

Dierenambulance

Stichting Centrale Dierenambulance
Voorlandpad 2
1098 TZ Amsterdam
Tel. 020 6262121
info@dierenambulance-amsterdam.nl
www.dierenambulance-amsterdam.nl

Gemeente Haarlem

Inwoneraantal: 150.744 inwoners

Postbus 511
2003 PB Haarlem
Tel. 023 5115115
Mail via contactformulier
www.haarlem.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenziekenhuis Haarlem
Generaal Spoorlaan 89
2025 NA Haarlem
Tel. 023 5370220
haarlem@dierenziekenhuizen.nl
www.dierenziekenhuizen.nl

Gemeente Drechterland

Inwoneraantal: 19.342 inwoners

Postbus 9
1616 ZG Drechterland
Tel. 0228 352352
gemeente@drechterland.nl
www.drechterland.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek de Zuiderdracht
Zuiderdracht 40
1696 AL Oosterblokker
Tel. 0229 262139
www.dierenkliniekdezouderdracht.nl

Overijssel www.overijssel.nl

Dierenambulance
Dierenambulance Afdeling Almelo
De Buizerd 38
7609 BE Almelo
Tel. 0900 1120000
info@dbalmelo.nl
www.dbalmelo.nl

Gemeente Zwolle

Inwoneraantal: 120.661 inwoners

Postbus 10007
8000 GA Zwolle
Tel. 14 038
postbus@zwolle.nl
www.zwolle.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Ittersum
Nieuwe Deventerweg 103c
8014 AE Zwolle
Tel. 038 4650234
info@dierenkliniekittersum.nl
www.dierenkliniekittersum.nl

Gemeente Olst-Wijhe

Inwoneraantal: 17.479 inwoners

Postbus 16
8120 AA Olst
Tel. 14 0570
gemeente@olst-wijhe.nl
www.olst-wijhe.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenartspraktijk Olst Wijhe
Jan Hooglandstraat 4
8121 BX Olst
Tel. 0570 561220
info@dapolstwijhe.nl
www.dapolstwijhe.nl

Utrechtwww.provincie-utrecht.nl**Dierenambulance**

Stichting Dierenambulance Amersfoort e.o.
Postbus 967
3800 AZ Amersfoort
Tel. 06 54337407
info@dierenambulanceamersfoort.nl
www.dierenambulanceamersfoort.nl

Gemeente Utrecht

Inwoneraantal: 312.634 inwoners

Informatiecentrum gemeente Utrecht
Vinkenburgstraat 26
3512 AA Utrecht
Tel. 030 2860000
icu@utrecht.nl
www.utrecht.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierendokters Utrecht
Rauwenhofflaan 232
3571 HP Utrecht
Tel. 030 2712427
Mail via contactformulier
www.dierendokters.com

Gemeente Rhenen

Inwoneraantal: 18.993 inwoners

Postbus 201
3910 AE Rhenen
Tel. 0317 681681
Mail via contactformulier
www.rhenen.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Rhenen
Platanenlaan 2
3911 PC Rhenen
Tel. 0317 612791
info@dierenkliniekrhenen.nl
www.dierenkliniekrhenen.nl

Zeeland   www.zeeland.nl

Dierenambulance   Stichting Dierenvrienden “Schouwen-Duiveland”
D. Lopse Hockesweg 1
4315 PJ Dreischor
Tel. 0111 406111
john@dierenvriendensd.nl
www.dierenvriendensd.nl

Gemeente Middelburg

Inwoneraantal: 48.076 inwoners

Postbus 6000
4330 LA Middelburg
Tel. 0118 675000
info@middelburg.nl
www.middelburg.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek De Ark
Bluesroute 2
4337 WB Middelburg
Tel. 0118 611011
info@dierenkliniekdeark.eu
www.dierenkliniekdeark.eu

Gemeente Reimerswaal

Inwoneraantal: 21.665 inwoners

Postbus 70
4416 ZH Kruijningen
Tel. 0113 395000
gemeente@reimerswaal.nl
www.reimerswaal.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Yerseke
Molenlaan 24
4401 CC Yerseke
Tel. 0113 572756
Mail via contactformulier
www.dierenkliniek-yerseke.nl

Zuid-Hollandwww.zuid-holland.nl

Dierenambulance

Dierenambulance-Vogelasiel Regio Leiden
Haarlemmerstraatweg 12
2343 LB Oegstgeest
Tel. 071 5174141

Gemeente Den Haag

Inwoneraantal: 496.745 inwoners

Postbus 12600
2500 DJ Den Haag
Tel. 14 070
Mail via contactformulier
www.denhaag.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek Thorbeckelaan
Thorbeckelaan 358
2564 BZ Den Haag
Tel. 070 3255907 / 070 3911280
www.dierenkliniekthorbeckelaan.nl

Gemeente Alblasserdam

Inwoneraantal: 19.269 inwoners

Postbus 2
2955 AA Alblasserdam
Tel. 14 078
Mail via contactformulier
www.alblasserdam.nl

Dierenartsenpraktijk

Dierenkliniek De Waard
Potgieterstraat 2
2951 XS Alblasserdam
Tel. 078 6930055
www.dierenkliniekdewaard.nl

Bijlage 2 Gestelde vragen bij diepte-interviews

In deze bijlage wordt een overzicht gegeven van de gestelde vragen tijdens de diepte-interviews met gemeenten, dierenartsenpraktijken en dierenambulances. Uitwerking van de antwoorden op deze vragen is te vinden in Hoofdstuk 3 De Praktijk.

Diepte-interviewvragen aan gemeenten

- ❖ Zijn er binnen de gemeente extra regelingen vastgesteld, buiten de in de wet gestelde regelingen met betrekking tot de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar?
- ❖ Welke instantie wordt financieel ondersteund door de gemeente en voorziet hiermee in het voldoen aan de taak van de gemeente zorg te dragen voor dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar gedurende de wettelijke termijn van twee weken?
- ❖ Op welke basis is de door de gemeente verstrekte financiële vergoeding voor instellingen samengesteld?
- ❖ Speelt de gemeente op enige wijze een rol in het vinden van een eigenaar bij een gevonden en opgevangen dier in nood zonder (mogelijke) eigenaar?

Diepte-interviewvragen aan dierenartsenpraktijken

- ❖ Wordt er een (schriftelijk vastgelegd) protocol gehanteerd in geval een dier aangeboden wordt aan de praktijk?
- ❖ Wat voor soort dieren worden aangeboden aan de praktijk?
- ❖ Hoeveel dieren worden jaarlijks aan de praktijk aangeboden?
- ❖ Betreft het aangeboden dier altijd een gewond dier?
- ❖ Wie bepaalt welke behandeling mag worden toegepast op het aangeboden dier?
- ❖ Op welke wijze wordt getracht een eigenaar te traceren?
- ❖ Worden gemaakte kosten altijd op een eigenaar verhaald, wanneer deze getraceerd wordt?
- ❖ Wie voorziet in de kosten in geval er geen eigenaar wordt gevonden?
- ❖ Op welk gebied zijn aandachtspunten ter verbetering van de werkzaamheden te stellen?

Diepte-interviewvragen aan dierenambulances

- ❖ Hoe vaak wordt er uitgereden door de dierenambulance?
- ❖ Welk criterium wordt gehandhaafd, wanneer bepaald dient te worden voor welke dieren de dierenambulance uitrijdt?
- ❖ Wie bepaalt, in geval van een gewond dier in nood zonder (mogelijke) eigenaar, waar het dier in eerste instantie heen wordt gebracht?
- ❖ Op welke wijze wordt getracht een eigenaar te traceren?
- ❖ Worden gemaakte kosten altijd op een eigenaar verhaald, wanneer deze wordt getraceerd?
- ❖ Wie voorziet in de kosten in geval er geen eigenaar gevonden wordt?
- ❖ Op welk gebied zijn aandachtspunten ter verbetering van de werkzaamheden te stellen?

Bijlage 3 Topic online forum 'LinkedIn'

Om boven water te krijgen of de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar wel als probleem betiteld kan worden, is op twee verschillende online fora, te weten LinkedIn en Vets4Vets, een topic geopend. Verloop van deze discussie op het online forum 'LinkedIn' is hieronder anoniem weergegeven.

Onderwerp: Onderzoek naar dieren (in nood) zonder (mogelijke) eigenaar

❖ **Discussieleider:**

Mijn naam is Patricia van Ginderen, ik ben student diergeneeskunde en doe op dit naar de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar.

Ik ben dit onderzoek gestart, omdat ik het idee had dat binnen Nederland niet heel duidelijk is hoe het per gemeente geregeld is, wat de taak en verplichting van de dierenarts hierbij is en wie er nu voor de gemaakte kosten opdraait.

Middels telefonische interviews probeer ik boven water te krijgen wat voor beleid verschillende grotere en kleinere gemeenten voeren, welke problemen dierenartsen ervaren en wat voor verhaal dierenambulances en asiels hierover hebben.

Tot dusver krijg ik er veel wisselende indrukken over; in bepaalde gemeenten lijkt het goed geregeld, in anderen totaal niet. Maar wat vinden de aanwezigen op dit forum nu?? Kan de opvang van dieren zonder (mogelijke) eigenaar wel als 'probleem' betiteld worden? Zo ja, waar zit dan juist het probleem? En hoe vindt U dat dit probleem opgelost/aangepakt moet worden?

Kortom; ik hoor graag hoe u erover denkt!

❖ **Reactie A:**

Alle dierenartsen krijgen met dit dilemma te maken, een zwerfkat wordt binnengebracht met een gebroken poot, of de duif is aangereden etc. etc. Ik meende me te herinneren dat de gemeente verantwoordelijk is voor de "wilde" dieren binnen zijn stadsgrenzen. Het zou dus ook zeer wenselijk zijn, wanneer we onze kosten die we maken voor deze zorg zouden kunnen verhalen op de gemeente, of een andere instantie. Nu is dit lang niet overall mogelijk en draaien wij als beroepsgroep voor deze kosten op eerlijk? Niet echt, maar goed niets doen kan ook niet volgens de code voor dierenartsen.

❖ **Reactie B:**

Ik heb dit ooit uitgezocht voor de afdeling X van de KNMvD. De gemeente is verantwoordelijk voor gevonden 'zaken' waarbij het dier als een zaak beschouwd wordt. Na twee weken wordt een dier verbeurd verklaard waardoor het dier eigendom wordt van de gemeente. Als dierenartsenpraktijk is het verstandig om met de gemeente om tafel te gaan zitten om hierover afspraken te maken en hen op hun verantwoordelijkheid te

wijzen (en meteen afspreken waar je je nota naar toe kunt sturen en wat voor betalingstermijn je hanteert).

Bij ons in Y heeft de gemeente de verantwoordelijkheid in de handen van de lokale dierenbescherming (asiel) gegeven en de beheerder beslist in overleg met ons wat er met een zwerfdier moet gebeuren.

Een hulpbehoevende vogel, haas, konijn of ree (etc.) wordt in eerste instantie bij de vogelwacht aangeboden en zij doen de eerste opvang. Mochten wij nodig zijn, dan helpen we, waarbij euthanasie gratis is, operaties en medicatie gewoon betaald worden uit hun spaarpotje.

❖ **Reactie C:**

Boeiend en relevant onderwerp, Patricia! Al is het maar om te voorkomen dat de ene praktijk alles voor z'n rekening neemt en de andere de Dierenambulance steeds doorverwijst. Of er grote verschillen bestaan tussen gemeenten.

❖ **Reactie D:**

Gisteren heeft KNMvD samen met de ministeries van EL&I, V&J, DB en FDN (ambulances) een convenant ondertekend in het kader van de start van het landelijk meldnummer, "144 red een dier" en de daaraan gekoppelde dierenpolitie. Het convenant heeft tot doel te komen tot verbeteringen in de keten dierennoodhulp. Wij zullen vooral inzetten op uniforme landelijke afspraken voor de diergeneeskundige zorg aan dieren zonder eigenaar en wilde dieren, plus de financiële vergoeding daarvan. Ik zal namens de KNMvD in de projectgroep participeren die het convenant gaat uitwerken. Nu is het overal anders geregeld. De gemeente is strikt genomen alleen verantwoordelijk voor de opvang (en diergeneeskundige zorg) voor gedomesticeerde dieren. Wilde dieren vallen over het algemeen tussen wal en schip. Ik ben zeer geïnteresseerd in de uitkomsten van je onderzoek Patricia!

❖ **Discussieleider:**

Het klopt inderdaad; de burgemeester heeft de plicht twee weken voor de zaak, zoals een dier in de wet beschreven staat, zorg te dragen. En in de wet zitten een hoop tegenstrijdigheden; we dienen dieren in nood te helpen, maar deze dieren worden deels ook betiteld als 'zwerfdieren' die volgens de Ffw behouden moeten worden. Een deel van de dierenartsen doet alles op basis van goodwill, een deel krijgt alles betaald en een deel laat de helft betalen en dingen als euthanasie (zie hierboven) zijn hierbij gratis.

Is dit probleem maar minimaal aanwezig binnen de dierenartsenpraktijk, waardoor het maar een kleine kostenpost vormt bij sommige praktijken? Of is het toch een redelijk groot probleem, waarvoor dierenartsen eigenlijk "in opstand" moeten komen? En als het laatste geldt, waarom zou deze beroepsgroep dat dan niet doen?

❖ Reactie E:

In A is de dierenbescherming (DB) een gesprek aangegaan met alle dierenartsen in de regio. De dierenambulances en asielen (gaan) vallen nu ook onder de dierenbescherming, wel met een eigen bestuur. De DB heeft een voorstel gedaan m.b.t. onze tarieven. Het gaat om dieren die worden aangeboden door asielen en ambu's, maar ook om het steriliseren van boerderijkatten en het behandelen van dieren van eigenaren zonder voldoende geld om voor een dier te kunnen zorgen. Uit gesprekken met collega's uit de regio bleek dat de meerderheid het euthanaseren van wilde dieren tegen kostprijs doet of gratis en hier geen probleem mee heeft. De dierenbescherming wil echter dat we de behandeling van alle aangeboden dieren via de asielen en ambu's en dieren van mensen die geen verzorging kunnen betalen tegen zeer lage tarieven gaan doen. Als voorbeeld: consult 0 euro, vaccinatie 15 euro, sterilisatie kat 60 euro. Je begrijpt dat er bij ons in de regio een discussie gaande is hoe hiermee om te gaan.

Nu hebben wij zelf met de praktijk overleg gehad met de gemeente over het asiel. Wij hebben een dierenpension en de gemeente heeft gevraagd of zij het asiel bij ons konden onderbrengen. Vandaar dat ik weet dat de gemeente moet zorgen voor de opvang van dieren zonder eigenaar gedurende 2 weken. Binnen deze tijd moeten zij ook de medische kosten betalen. Daarna is het dier van het asiel en moet het asiel zelf de verzorging en medische kosten dragen.

Op dit moment kunnen de dierenartsen in Twente de facturen van dieren die door de ambu worden gebracht naar de DB sturen. Dus ook voor de euthanasie van een duif op zondagmiddag.

❖ Reactie F:

Ik denk dat de redenering van B heel goed aansluit bij de gedachte die ik erover heb. Dieren uit de natuur, bijvoorbeeld vogels, horen bij de vogelopvang thuis. In het geval van een zwerfkot die medische zorg nodig heeft en overgedragen wordt op een dierenartsenpraktijk, zou een fooienpot kunnen gebruikt worden om de kosten hiervoor te dekken. Eventueel kan behandeling ook in overleg met een dierenasiel gebeuren.

Ik ben wel heel benieuwd naar je resultaten! Succes!

❖ Reactie G:

D, Klopt. Gemeente is inderdaad verantwoordelijk voor gedomesticeerde dieren maar neemt niet in elke gemeente zijn verantwoordelijkheid. Overigens gaat het bij gedomesticeerde dieren ook over de eenden en zwanen in singels en vijvers.

Bijlage 4 Topic online forum 'Vets4Vets'

Om boven water te krijgen of de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar wel als probleem betiteld kan worden, is op twee verschillende online fora, te weten LinkedIn en Vets4Vets, een topic geopend. Verloop van deze discussie op het online forum 'Vets4Vets' is hieronder anoniem weergegeven.

Onderwerp: Onderzoek naar dieren (in nood) zonder (mogelijke) eigenaar

❖ **Discussieleider:**

Mijn naam is Patricia van Ginderen, ik ben student diergeneeskunde en doe op dit naar de opvang van dieren in nood zonder (mogelijke) eigenaar.

Ik ben dit onderzoek gestart, omdat ik het idee had dat binnen Nederland niet heel duidelijk is hoe het per gemeente geregeld is, wat de taak en verplichting van de dierenarts hierbij is en wie er nu voor de gemaakte kosten opdraait.

Middels telefonische interviews probeer ik boven water te krijgen wat voor beleid verschillende grotere en kleinere gemeenten voeren, welke problemen dierenartsen ervaren en wat voor verhaal dierenambulances en asiels hierover hebben.

Tot dusver krijg ik er veel wisselende indrukken over; in bepaalde gemeenten lijkt het goed geregeld, in anderen totaal niet. Maar wat vinden de aanwezigen op dit forum nu?? Kan de opvang van dieren zonder (mogelijke) eigenaar wel als 'probleem' betiteld worden? Zo ja, waar zit dan juist het probleem? En hoe vindt U dat dit probleem opgelost/aangepakt moet worden?

Kortom; ik hoor graag hoe u erover denkt!

❖ **Reactie A:**

Misschien ook goed om deze vraag te stellen aan de KNMvD groep op linkedin!

❖ **Reactie B**

De opvang is overdag is meestal prima geregeld, maar de betaling van de dierenarts bij zieke en aangereden dieren buiten de normale openingstijden van de asielen meestal niet.

❖ **Reactie C:**

Dat is een interessante vraag. Mijn ervaring is dat de dierenarts de noodzakelijke hulp levert, vervolgens als zich geen eigenaar meldt, het dier overdraagt aan het asiel of anderszins.

De kosten die de dierenarts gemaakt heeft kan hij declareren bij de gemeente. En hierbij

is een persoonlijke relatie wel handig. Vertrouwen en redelijkheid en billijkheid zijn hierbij cruciaal.

❖ **Reactie C:**

Zoals ik begrepen heb moeten vanaf 1 januari 2012 alle honden die geboren worden gechipt worden. Het is zover ik weet niet zo dat de eigenaar ook gelinkt moet zijn aan de chip van de hond. Sommige klanten willen dat niet vanwege privacyredenen. Wat ik wel steeds meer zie, is dat het chipnummer gelinkt wordt aan het mobiele tel. nummer van de eigenaar.

❖ **Reactie D:**

In C is het zo geregeld dat ieder zwerfdier in principe een dier is dat door de Dierenopvang is/wordt opgenomen. Dus als een aangereden dier door de Dierenambulance bij mij wordt aangeboden, dan krijgt het meteen de zorg die het moet hebben. Omdat dit dier vanaf het moment dat het is opgehaald door de dierenambulance, beschouwd wordt als een dier van de Dierenopvang wordt de behandeling vergoed door de Dierenopvang. De Dierenopvang heeft in C uitstekende financiële regelingen met de gemeente, zodat het geld geen belemmering is voor de (eerste) zorg. Hierdoor kunnen we de meeste problemen oplossen zonder dat ik bevreesd moet zijn dat de rekening niet voldaan wordt.

❖ **Discussieleider:**

Dank voor jullie reacties tot zover, maar op de laatste reactie na mis ik de *meningen*. Wat vinden jullie nu zelf? Inderdaad, sommige gemeenten zeuren niet en betalen netjes, maar er zijn ook een hoop gemeenten die er liever gemakkelijk vanaf komen zodat ze dit punten "ook weer kunnen afstrepen van to-do-list".

Wat mist er nu in de praktijk?? Wat kan anders? Wat zou het bevorderen? En spelen hier wisselingen op maatschappelijk vlak een grote rol bij? Of juist helemaal niet?

Ik mis heel erg de meningen binnen mijn onderzoek.. er zijn maar enkelen tussen de ondervraagden die echt durven zeggen waar zij vinden dat het op staat... dus wil ik ze graag hier vinden.

❖ **Reactie E:**

In de gemeente G heeft de gemeente een budget voor de opvang van dieren zonder eigenaar. Dit budget laat men beheren c.q. de rekening van de dierenarts controleren door de H (dierenambulance die elke vorig jaar failliet was). De gemeente heeft daarbij tarieven opgesteld welke gerekend mogen worden voor diverse behandelingen.

Situatie is nu dat er nog maar 1 praktijk met de H samenwerkt en de dieren zonder eigenaar opvangt/behandelt.

Mijn mening is dat de gemeente zich er op een makkelijke onprofessionele manier zich er van afmaakt. Voor nadere uitleg zou je me moeten bellen.

Egelopvang, 20 gemeenten aangeschreven voor bijdrage in de kosten, o maar dat betalen we aan H, alleen is de H geen ontheffinghouder en mag die niets met Egels doen. Geld betalen voor egels ho maar, etc. Leuke nieuwe wetgeving maar onbetaalbaar en onuitvoerbaar voor de mensen die het moeten doen.

Beleid gemeente W: alleen dieren groter dan, ik meen, 20 cm mogen geholpen worden.

❖ **Reactie B:**

Kun je beter eerst even wachten tot er over heen gereden is en het dier langer is geworden?

Sorry, even stukje galgenhumor.

❖ **Discussieleider:**

‘A’, ik snap denk ik wel waar je heen wilt m.b.t. het onprofessioneel handelen; hetgeen je noemt komt in veel gemeenten voor in allerlei vormen. Zoals ik eerder al noemde; iets kunnen afstrepen op de to-do-list lijkt een hogere prioriteit van sommige gemeenten te zijn dan de taken correct uitvoeren.

Dank voor jullie mening!

❖ **Reactie C:**

Onderstaande tekst staat op de gemeente site:

Kosten bijzonderheden aanvraag:

Wat kunt u doen als u zwerfende dieren aantreft of een dood dier langs de weg ziet liggen?

- Honden en katten: Treft u op straat rondzwerfende honden of katten aan, neem dan contact op met dierenasiel.
- Buiten openingstijden kunt u contact opnemen met de Politie (tel. 0900 8844).
- Wilde inheemse dieren: Voor bijvoorbeeld fazanten, eenden, wilde konijnen, hazen moet contact opgenomen worden met de Politie (tel. 0900 8844).

Andere dieren: Andere dieren (bv. tam konijn) en uitheemse dieren (bv. slangen, leguanen, kaketoos) worden opgevangen door de Dierenbescherming. De Dierenbescherming is hiervoor ingehuurd door de gemeente. U kunt hen bereiken op telefoon nummer 0900 700900.